הארץ מולטימדיה

קפטן אינטרנט

http://www.haaretz.co.il/captain
גיליון מס' 51 24.2.98

המחשב של העתיד

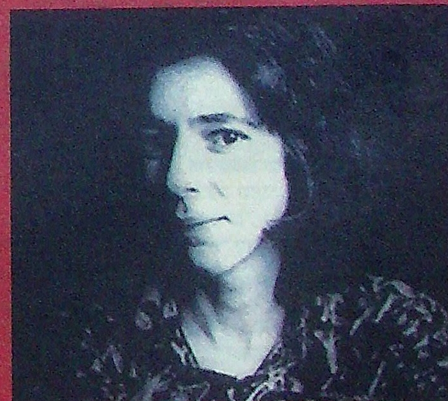
עמ' 4

שתי נשים

"בערב שטנו כולנו בספינה לביתו של ביל - בית אחוזה רחב ידיים ומפואר שסוקר לא פעם באמצעי התקשורת, אך אינו פתוח לציבור הרחב. הבית היה מדהים"

אסתר דייסון עמ' 8

"אנחנו נמצאים בתקופה נשית מאוד. מחקרים מוכיחים שיש אפילו ירידה גדולה ברמת הפוריות של הזכרים"

סיידי פלאנט עמ' 12

600 אלף
יהודים ביחד
עמ' 13

הגראמי
בשידור חי

קראנבריז

דורי גולד

כריסטינה ריצ'י

עדיעת הגולשים

סייברפאנק

אד קוץ'

עמ' 14

עכבר הכפר

איור: WIRED

מאז שיגורו של הספוטניק, לפני 41 שנה, הפך החלל למזבלה לא קטנה. כיום סובבים את כדור הארץ יותר מ־8,000 פריטי זבל שונים, שגודלם נע בין זה של כדור טניס, לזה של מכלי דלק שבעבר היו מחוברים לחלליות בדרכן אל המרחב האינטרגלקטי. הפסולת הבין־כוכבית כוללת חלקים שונים של רקטות, רכיבי לווינים, כלי עבודה שנשמטו מידיהם של אסטרונאוטים עצבניים, וכדי אפר של אנשים שבקשתם האחרונה היתה להסתובב סביב כדור הארץ מעתה ועד קץ הדורות (והם גם היו מוכנים לשלם בשביל זה). רוב הזבל מסתובב במרחק של כ־650 ק"מ מכדור הארץ (השכבה הלבנה העבה באיור המחשב). חוץ מהבעיה של איכות הסביבה יש כאן גם סיכון מקצועי. התנגשות בין אחד העצמים האלה לחללית שנעה במהירות של כמעט 50 אלף קמ"ש יכולה ליצור אי־נעימות גדולה, ומאז תחילת שנות ה־80 החליפה נאס"א 59 זגוגיות של מעבורות חלל שנסדקו [illegible] מפגשים מהסוג הזה. מזל שאף אחד לא זורק פחיות מחלליות טסות.

מושבלות ראשונים "מר גייטס הוא השליט של העולם, אבל הוא סובל מחד־שיבות עצמית רבה מדי. הוא שכח איך לצחוק" (נואל גודין, אנרכיסט, בדרן והוגה רעיון זריקת עוגת הקצפת בפניו של ביל גייטס לפני שבועיים, מסביר בראיון ל־ABCNews.com את מניעיו)

זהירות, איליין בדרך (1) "אין סי־כוי. זה מנוגד לחלוטין לקרמה שלה. בין אם ברשת, בבאר או במסיבה, זה לא יעבוד בשבילה – או בשביל אף דמות אחרת, אם אנחנו כבר מדברים על זה. האמת המרה היא, שאני לא מא־מינה שהיא אי פעם תמצא את הגבר הנכון. הגורל שלה הוא להרוס כל דבר שנופל לידיים שלה. היא תהרוס גם את הרשת, אם היא תיכנס לשם" (ג'וליה לואיס־דרייפוס, המשחקת את דמותה של איליין בסדרה "סיינפלד", בתשובה לשאלה האם יש סיכוי שאי־ליין תשפר את חיי האהבה שלה באמ־צעות האינטרנט. בראיון ל"יאהו אינטרנט לייף")

זהירות, איליין בדרך (2) "א־מממם... אם זה יהיה ביל גייטס, אז היא בטוח תלך על זה, בשביל הכסף. אבל חוץ מיוצא הדופן הזה, נראה לי שהיא תצטרך להסתפק באחד מאותם מקר־מות ברשת ששמורים לאנשים שמסת־דרים יותר טוב בתור רווקים" (לואיס־דרייפוס, בתשובה לשאלה מה יקרה אם ביל גייטס יתחיל עם איליין בצ'אט)

ג'וליה מקשיבה "אחרי שנגמור לעשות את התוכנית, אני אשיג לעצמי מחשב ואכנס לתוך כל הקקה הזה. זה בטוח יהיה אחד הפרויקטים הראשונים שלי. היי, תגיד, אם אני נכנסת לצ'אט, אני יכולה פשוט לשבת סוף סוף כמו זבוב על הקיר, לא?" (לואיס־דרייפוס, בתשובה לשאלה האם לאחר סיומה של "סיינפלד" היא מתכ־וונת להיכנס לרשת)

"אבל גם עמנואל קאנט אמר שהוא יצא למסעות עצומים בלי לקום מהכורסה שלו", ניסה הקפטן לפייס את שאהבה נפשו ולהתחמק מסוף־שבוע רגוע בטבע בו בזמן, "ואני בטוח שהכורסה שלי נוחה בהרבה שלו". "איפה אתה ואיפה קאנט", היתה התשובה, "יאללה, תארוז".

לא שיש לקפטן שלכם משהו נגד טבע (להפך, הוא מאוד אוהב את האתר של "דיסקוורי" (http://www.discovery.com), זו פשוט פעולת האריזה שיכולה להוציא את האיש השליו הזה מדעתו. לא מעט חופשות סקי הגיעו לסיום מהיר מהצפוי, אחרי שהקפטן פרק את מזוודתו וגילה שם מלאי מסחרי של בגדי ים. בחופשותיו מהצבא היה הקפטן שלכם (אז הטוראי שלכם) מגיע הביתה ותרמילו מלא במדים נקיים. פעם אחת...

"אל תנסה להחליף נושא עם סיפורים טיפשיים מהצבא", נשמעה גערה מהחדר השני, "אנחנו נוס־עים וזהו". ככה זה בבית הקפטן: הוא מחליט, הוא מנווט, הוא קובע – ואז עושה מה שאומרים לו.

בקבוצת הדיון ל"גברים שכל הזמן אומרים להם מה לעשות" מצא הקפטן אוזן קשבת. החמימות האינטימית בין 30 הגברים עודדה את רוחם הנכאה של כל הנוכחים, למרות שמדי פעם בפעם נאלץ אחד מהחברים לנטוש את העמדה וללכת לעשות קניות/לשטוף כלים/לתקן משהו חשמלי, או לפנות את המחשב לזוגתו ולקבוצת הדיון שלה ("נשים עם בעלים כנועים במיוחד").

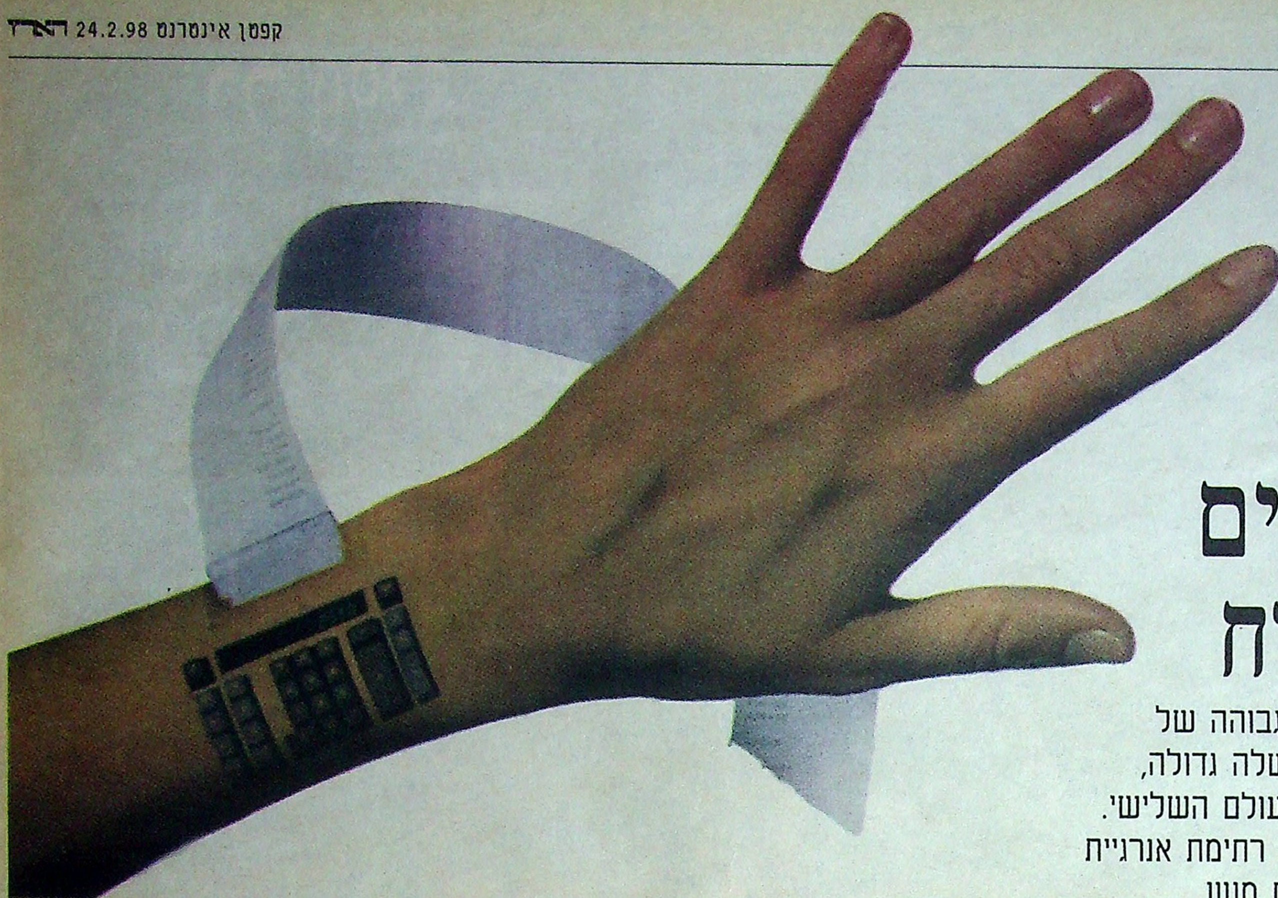
אבל בסך הכל היה בסדר גמור.

"אני אוהב קבוצות דיון", ניסה הקפטן שלכם להסביר לאשה שאיתו תוך כדי אריזה משותפת, "זה ממש כמו בפרסומת 'לבלות עם אנשים כמוך'". "למה שאנשים כמוך ירצו להסתובב איתך", שאלה הגברת, "הרי כשאתה פוגש מישהו כמוך אתה תמיד מתעצבן. ותוציא את הספרים מתיק הרחצה". "את יודעת שאני תמיד קורא תוך כדי צחצוח שיניים", ניסה הקפטן להתחמק, "וחוץ מזה, איך אפשר להתעצבן כשפוגשים מישהו כמוני?" "האמת", חייכה אליו אהובתו, "קשה לדמיין עוד אחד כמוך". ובערך בשנייה הזו נפרשו זרועותיה וקלטו לתוכן את

הקפטן שלכם

עורך: דרור פויר. סגנית עורך: נטע גורביץ. עיצוב: אמיר חסון.
כתובת המערכת: עיתון "הארץ", רחוב זלמן שוקן 21, תל אביב 61001 טלפון: 03־5121755 פקסימיליה: 03־5121753 דואר אלקטרוני: captain@haaretz.co.il
המהדורה האלקטרונית של המוסף "קפטן אינטרנט" עולה מדי שבוע באתר של הקפטן: http://www.haaretz.co.il/captain. האתר מתוחזק על ידי IOL – http://www.iol.co.il. הכתובות המומלצות מרוכזות מדי שבוע באתר־העל "נטקינג": http://www.netking.com/captain. המהדורה האלקטרונית של Wired מתעדכנת מדי יום באתר: http://www.hotwired.com

מחשבים בלי כוח

צריכת החשמל הגבוהה של מחשבים היא מכשלה גדולה, בעיקר במדינות העולם השלישי. חלופות אפשריות: רתימת אנרגיית הגוף ומחשבים עם מנוע

ניקולאס נגרופונטה, WIRED

עד לפני שנה, הבעיה הקשה ביותר ביחסים בי־ני לבין המחשב שלי היתה העובדה שנאלצתי לס־חוב איתי לכל מקום ארבע עד שש סוללות חלופיות. לפחות, כך אמרתי לעצמי, זה סוג של התעמלות.

שני אירועים שונים לחלוטין גרמו לי לשנות את דעתי לגבי הדרכים שבהן מופעלים מחשבים. העניין הראשון היה כתבה שהופיעה ב־28 בפב־רואר 97', במוסף המחשבים של "הוול סטריט ז'ורנל". השורה התחתונה של הכתבה היתה, שה־שימוש העיקרי של מחשבים אישיים הוא זהה לזה של עציצים לקישוט, אולם בניגוד לעציצים, את פעולתו של משאב מבוזבז זה ניתן להאשים בזיהום של כ־90 ק"ג של דו תחמוצת הפחמן מדי שנה – בערך כ־2% ממה שפולטת מכונית ש"באמת עושה משהו". מתברר שהסיפור הזה פשוט אינו נכון. מח־שב נייח הפועל בלי הרף מנצל פחות מ־0.5% מהא־נרגיה הדרושה כדי להניע מכונית (וכמות הפחמן שהוא מייצר נמוכה עוד יותר). ומחשב נישא יכול להפחית את צריכת האנרגיה לפחות ב־10% מזו הדרושה להפעלת מחשב אישי.

האירוע השני התרחש ביולי, בפגישה שאורגנה בחסות Media Lab וקרן 2B1. משתתפים מ־45 מדינות מתפתחות החליפו במשך ששה ימים רעיו־נות ומחשבות על החדרתם, כנגד כל הסיכויים, של מחשבים למערכת החינוך של העולם השלי־שי. במבט ראשון נראה היה שהסיכויים של התוכ־ניות שגובשו שם הם ברמה של שלוש לאחד: העלות הגבוהה של המחשבים; בעיית ההתחברות, וההתפתחות הזוחלת של התיאוריה החינוכית, בי־צועיה והפוליטיקה שמאחוריה.

ובכל זאת, אתגר נוסף התברר כבסיסי יותר: כוח. במדינות העניות ביותר, רוב בתי הספר והב־תים בכלל אינם מחוברים לרשת החשמל. למעשה, יותר משליש מאוכלוסיית העולם אינם מחוברים לרשת זו. אחד ממשתתפי 2B1, פיטר פאטראו מהודו, הציע פתרון פשוט: אופניים. רכיבה מאומ־צת על אופניים מייצרת כ־100 וואט. התמונה שנוצרה בקבוצתו של פאטראו בפירוש חמודה – חישבו על חצי כיתה מדוושת, בשעה שהחצי הש־ני עובד במחשבים. מה שבטוח הוא שהשיטה הזאת מגדירה מחדש, בין יתר הדברים, את המונח "הפ־סקה".

דיאטת כוח

פתרונות נוספים להפעלת מחשבים נעו משי־מוש בסוללות של מכוניות, ועד לדרכים דמיוניות יותר של רתימת עוצמת הרוח והשמש למטרה. ואז, באוגוסט, דיווח הממציא טרוור ביילים, בעק־בות עבודתו על מקלטי רדיו העובדים על עיקרון המנואלה, על הצלחה – התקדמות ברורה לקראת פתרון רעבונם הגדול של המחשבים האישיים לכוח חשמלי.

רוב החשמל שצורך מחשב נישא נזלל על ידי הצג, כונן הדיסקים והמעגלים החשמליים, בסדר הזה. הצג לוקח את החלק הארי, בדרך כלל בין 25% ל־40% (והנתח הזה גדל, עם הירידה ברמת הכוח שצורכים המעבדים). בשל כמה סיבות טכ־ניות, צגים המוארים מאחור מספקים כיום את הקונטרסט הטוב ביותר ואת הבהירות הגדולה ביותר. אבל צגים אלה הם זוללני חשמל, כי רוב האור הולך לאיבוד בהעברה: פחות מ־10% מהא־נרגיה עוברת דרך הפאנל השטוח. השאר מתנדף כחום.

צג שפועל על שיקוף, לעומת זאת, כמעט ולא צורך חשמל, ומנצל את האור לצרכיו. זו הסיבה שבגללה רוב המחשבונים ושעוני היד זקוקים לסוללות כה קטנות. עד כה, איש לא הצליח לפ־תח צג שיוכל לנצל את האור כדי לספק את הא־נרגיה הדרושה לתפעולו. למעשה, ישנו חומר שיקופי אחד העושה את העבודה כמו שצריך – נייר. "דיו דיגיטלי" – המנצל תכונה זו של הנייר – נמצא בשלבים מתקדמים של מחקר.

אנרגיה משמעותית נצרכת גם על ידי כוננים – הדיסק הקשיח, כונן הדיסקטים וכונן הסי.די רום – ומסיבה זו הכוננים מופעלים רק לפי הצר־רך. יש עוד הרבה מאוד סיבות אחרות להיפטר מהחלקים הזזים במחשב – שאלה הם הבולטים שבהם – כיוון שהתעשייה הולכת אליו ממילא.

את שאר האנרגיה ש"אוכל" המחשב הנישא צורכים מעגלים חשמליים, שלמעשה יכולים להיות מאוד חסכוניים מבחינת צריכת האנרגיה, כמעט בלי לפגוע בביצועיהם.

בהתעלם מהצגים, אם כן, התעשייה בהחלט הולכת בכיוונים שונים של מחשוב חוסך אנרגיה. למעשה, אינטל וטושיבה מפתחות תוכניות מא־סיוויות בתחום הנקרא Flash Memeory, שבו לא מנוצלת כלל אנרגיה לצורכי שמירת המידע, מעט מאוד אנרגיה נצרכת לקריאתו, וקצת יותר – לכתיבתו.

בקיצור, יצירה של מחשב חסכוני מאוד מבחי־נת אנרגיה – כזה שמנצל רק מעט יותר אנרגיה משעון היד שלכם – היא לא חלום באספמיה כפי שהדבר עשוי להיראות כיום. חלק מההתפתחויות המרשימות בתחום קורות ממש לנגד עינינו.

על עוגיות ומחשבים

המשותף ליצרנית העוגיות נאביסקו ולחברת המחשבים יבמ, מלבד מנהלים טובים, הוא העניין הגדול שיש להן בקלוריות. האם אפשר לתרגם את העניין המשותף הזה למחשב שיפעל על ער־גיות שוקולד? או במלים אחרות, האם אפשר לנ־צל את אנרגיית הגוף כדי להפעיל את המחשב?

שעוני יד רבים, כמובן, עושים בדיוק את זה כבר היום. קחו לדוגמה את הקו האחרון של שע־ני חברת סווטש: במקום להסתמך על טכניקת הקפיץ הישנה, הם משתמשים בתנועת הגוף כדי למלא את הסוללה, המפעילה בתורה שעון אלק־טרוני. דברים אלה היו יכולים להיות מושלמים למו"ל הבריטי הידוע לשמצה בוב מקסוול, שבע־בר אמר לי כי הפעם האחרונה שבה עשה התעמ־לות כלשהי היתה כשענד שעון יד שהיה צריך למתוח אותו כדי שיפעל.

טד סטרנר, דוקטורנט ב־MIT, בחן לעומק ובי־מסירות את רעיון המחשבים המופעלים על ידי גוף האדם – הוא לבש את המחשב שלו במשך יו־תר מחמש שנים. אף על פי שצוואר האדם יכול לייצר חום משמעותי, סטרנר הגיע למסקנה שת־נועה היא המקור הטוב ביותר לאנרגיה. להערכ־תו, אפשר לייצר בין חמישה לשמונה וואט מהליכה בלבד. במלים אחרות, חלק גדול מאנר־גיית הגוף פשוט מתבזבזת לבלי שוב, כמו גלים המתנפצים אל החוף. ניצול רק חלק קטן של הא־נרגיה הזאת יהיה חשוב מאוד ליצירת מחשבים "אפקטיוויים" שלא יזדקקו למקור חשמלי כל־שהו כדי לעבוד.

בתחילת המאה סיפקו מנועי הקיטור כ־80% מכלל האנרגיה שהיתה דרושה להפעלת מכונות. כיום, רוב המכשור המשרדי צורך חשמל, ורק בארה"ב לבדה מגיע חשבון החשמל הארצי לס־כום של 2.1 מיליארד דולר, וזה בלי לחשב לש־כלל את ההוצאות על מיזוג אוויר. המספרים האלה כלל אינם רלוונטיים לגבי העולם המתפ־תח, ובפרט לגבי מדינות עניות ביותר, כמו באפ־ריקה למשל, שבה עומדת הצריכה הממוצעת לנפש על כ־5% מהצריכה הממוצעת לנפש באר־ה"ב.

התשובה יכולה להימצא בשריפה פנימית. התעשייה כיום מתקרבת מאוד לקראת ייצור מנוע מופעל על דלק, שיורכב על שבב. לבוטאן, לדוגמה, יש צפיפות אנרגיה גדולה מאוד. אם יו־רכב גנרטור על המחשב שלכם כאמצעי לייצור האנרגיה, תוכלו יום אחד פשוט לתדלק את המ־חשב הנישא שלכם בגז. זה, כמובן, רק אם יימאס לכם מלדווש.

ואפרופו העתיד

ארנולד בראון, עתידן, חוזה כי שוק העבודה הולך להשתנות

בספרו "The Insider's Guide to the Future", טוען/חוזה העתידן ארנולד בראון כי החברה שלנו הולכת להשתנות ולהפוך לחברה חדשה ומבוססת טכנולוגיה. את המעבר לחברה כזו משווה בראון למהפכה התעשייתית, אבל עם שני הבדלים חשובים.

1. המהפכה התעשייתית התרחשה במשך הרבה זמן, בעוד המהפכה הבאה תתרחש במהי־רות גדולה יחסית. 2. המהפכה התעשייתית, טוען בראון, שינתה את צורת העבודה; כלים נוספו והורידו את העומס מהעובד. המהפכה הבאה, הוא אומר, תשנה את מהות העבודה. "זה שונה לגמרי", אמר בראון לסי־אן־אן, "אנחנו עדיין לא יודעים מה יהיו התוצאות של זה".

אחרי שיתממש חזונו בעניין שימוש נרחב ברובוטיקה ובמסחר אלקטרוני, חוזה בראון גידול משמעותי בשוק של שירותי הבריאות, בתחום העזרה לסביבה, ובשלל עבודות כמו סוכני נסי־עות, קניינים אישיים, מאמני כושר צמודים ואפילו שוק חדש ומלהיב של אנשים הממליצים לאנשים אחרים על בתי ספר לילדים. "השינוי המהותי הוא", אומר בראון, "שאם אין לך זמן למשהו, מישהו אחר יעשה את זה בשבילך".

ומתי זה יקרה? קשה לדעת. לפעמים אומר בראון שממש אוטוטו, ובמקום אחר טוען שזה ייקח עוד הרבה זמן. לאנשים הפוחדים ממה שטומן העתיד הוא מציע לשכלל את כישורי התי־קשורת שלהם, ו"להיות גמישים ורגועים". "אנשים לא צריכים לפחוד ממה שיבוא. עכשיו אנחנו במנהרה, והכל נראה חשוך ומפחיד, אבל כשנצא יהיה כל כך הרבה אור, שאני מציע לאנשים להצטייד במשקפי שמש כהים במיוחד".

דרור פויר

עייף מקצב הגלישה באינטרנט?

קח מודם מהיר של USRobotics®

זכור לדרוש מהמוכר
תעודת אישור מקוריות!

USRobotics החברה המובילה בעולם בייצור ושיווק מודמים, מציעה לך להנות ממבצע TRADE IN יחודי :
תן את המודם הישן שלך מכל סוג, וקבל במקומו מודם חיצוני איכותי 33.6, הנושא תעודת אישור מקוריות של USRobotics
וכל זה במחיר מדהים - 465 ש"ח בלבד [כולל מע"מ].
מודם זה קל ופשוט להתקנה והפעלה, עם אחריות ל-5 שנים. אל תחמיץ את המבצע ואת ההזדמנות לרכוש מוצר מתקדם
עם גב של חברה בינלאומית מובילה ועם שירות מעולה של מרכז התמיכה של USRobotics בישראל.

לקבלת שם המשווק הקרוב אליך, חייג :

1-800-60-70-50

- ניתן להזמין את נציגנו להתקנת המודם בביתך בתוספת תשלום.
- את המודמים שיאספו אנו תורמים לילדים נזקקים.

* המבצע עד גמר המלאי. החברה רשאית לשנות את תנאי המבצע בכל עת.

3Com® USRobotics® כשחשוב לתקשר מהר

מוסיקה החל ב־1 באפריל אפשר יהיה לקנות שירים בפורמט ליקוויד אודיו באתר "מיוסיקמייקר". לפי ההסכם שנחתם בין החברות, יהיה אפשר להוריד סינגלים לדיסק הקשיח במחיר של דולר אחד לשיר, או להרכיב דיסק שלם במחיר של בין 9 ל־19 דולר, שיישלח לבית הגולש. בשלב הראשון יציע האתר מבחר של 5,000 שירים.
http://www.musicmaker.com

מיקרוסופט (1) גולשים באירופה יוכלו להוריד מהרשת את גרסת בטא 3 של מערכת ההפעלה חלונות 98, תמורת 39 מארק (כ־21 דולר). המוצר הסופי ישווק ברבעון השני של השנה (כך לפחות הם אומרים).
http://www.microsoft.com

מיקרוסופט (2) מיקרוסופט מכרה בשנה האחרונה שירותי תיירות בהיקף של 100 מיליון דולר באמצעות אתר התיירות שלה, http://expedia.msn.com.

מיקרוסופט (3) במסגרת המשפט המתנהל נגד מיקרוסופט זימן בית המשפט בכירים ב־AOL וב־MCI, שייחקרו בשאלה האם הפעילה עליהם מיקרוסופט לחץ להעדיף את הדפדפן של מיקרוסופט על פני הדפדפן של נטסקייפ.

הכי מהיר - מק מחקר שהתפרסם בגיליון האחרון של Byte, ממגזיני המחשבים המובילים בעולם, קובע כי המחשב האישי המהיר ביותר כיום הוא מקינטוש G3. בבדיקות מעבדה היה המחשב, המצויד בשבבי RISC Power PC, מהיר כמעט פי שניים ממחשבי קומפאק עם מעבד פנטיום II של אינטל במהירות של 300 מגה הרץ. בהתבסס על תוצאות המחקר יצאה חברת אפל בקמפיין פרסומי חדש.
http://www.apple.com

DVD החל מהשבוע ניתן להשיג בארץ כונני DVD מהדור השני של היטאצ'י, שקוראים את כל סוגי התקליטורים.

ולסיום, סיפור אנושי נוגע ללב: הת'ר ריי, בת 40 מאוסטרליה, צ'יטצ'טה עם חבריה בארה"ב, כשלפתע נדם קולה מעל מסך המחשב. החברים במישיגן חשדו שמשהו אינו כשורה, ומיד התקשרו לאוסטרליה, והזעיקו אמבולנס לביתה של ריי. היא נמצאה מחוסרת הכרה, ונלקחה לבית החולים, שם היא מחלימה מאירוע נדיר של התמוטטות הריאה. מסקנה: אם להשתבץ, אז לפחות מול המחשב.

היה או לא היה?

היה מעניין מאוד בכינוס הראייה הממוחשבת, שנערך בשבוע שעבר באוניברסיטת תל אביב

גיא הופמן

טכנולוגיות חדישות בתחום הראייה הממוחשבת הוצגו בשבוע שעבר בכינוס הישראלי בתחום זה, שנערך באוניברסיטת תל אביב. בכינוס השתתפו אנשי מחקר ופיתוח מהאקדמיה ומתעשיית ההיי־טק בישראל, שהציגו את מחקריהם האחרונים, כיוונים עתידיים ורעיונות למחקר.

תחום הראייה הממוחשבת עוסק בניסיון לאפשר לתוכנת מחשב "לראות", וגם להבין מה היא רואה. העיניים של התוכנות הן בדרך כלל מצלמות וידאו דיגיטליות, ומדענים בתחום מנסים לפתח יכולות יותר ויותר מתוחכמות סביב התמונות במטרה לבנות מחשב שיגיע קרוב ככל האפשר למשהו שאפשר לקרוא לו "הבנת הנראה": זיהוי והתאמה של עצמים, חילוץ מידע תלת־ממדי מתוך סרט דו־ממדי, עקיבה אחר עצמים בחלל ועוד.

אחד הנושאים החמים בתחום, שהרצגו הן מטעם מכון וייצמן והן מטעם אוניברסיטה העברית, נקרא פסיפס חזותי (Image Mosaicing), ובבסיסו עומד הרעיון ליצור תמונה קוהרנטית מתוך רצף וידאו. מי מאיתנו לא התפתה פעם לצלם נוף מרהיב שנתקל בו ביערות דרום אמריקה תוך כדי סיבוב של 180 מעלות, רק כדי לשבת שעות בבית עם מספריים ודבק בניסיון ליצור פסיפס שיזכיר לו את מה שחווה. בעיה דומה ניצבת בפני מפענחי תצלומי אוויר ולווין או בסריקה ויזואלית של שטח למטרות אבטחה.

שיטות של פסיפס חזותי דיגיטלי אמורות לפתור בעיה זו באופן אוטומטי ומושכל: התוכנה מזהה ומתאימה עצמים על פני טווח של תמונות וידאו רבות, חותכת פינות, ובשילוב מידע על תנועת המצלמה, משחזרת תמונה שלמה מתוך הסרט. הפעלת פונקציות מתמטיות ייעודיות נותנת למדביק יכולת להוסיף לפעולות הגזירה, סיבוב והדבקה, גם מתיחות, שינוי בתאורה, תיקון תנועות מצלמה תזזיתיות וערבוב של תמונות שונות כדי להגיע לתוצאה סופית טובה יותר.

במחקר של מכון וייצמן נוספה על תוכנת הפסיפס גם יכולת סימון אובייקטים בתמונה המוגמרת ומציאת אותם עצמים בסרט, תוך כדי עקיבה אחריהם בזמן אמת. כך ניתנו בהדגמה שמות לצנחנים על תמונת פנורמה של שדה תעופה שנוצר מסרט וידאו, ובפעם השנייה שהוקרן הסרט היה אפשר לראות את הצנחנים ולידם כיתובית קטנה הנושאת את שמם, שנצמדה אל כל צנחן לאורך הסרט כולו.

כמה חדרים ליד, הוצג "החדר החכם" של אוניברסיטת תל אביב ובו הדגמה של שיטות גילוי פנים ועקיבה אוטומטית אחר עוברים ושבים. אלגוריתם חרשני, פרי פיתוחה של אוניברסיטת תל אביב, מאפשר לגלות ולסמן פני אדם מתוך תמונה ממוחשבת על סמך מידע של קמירות בתוך הפריים. באותו החדר עקבו מצלמות מונחות מחשב אחר תנועת אדם בחדר, על סמך ניתוח המידע הוויזואלי וניסיון לצפות את מיקומו הבא של העצם הנע. המחשב הצליח להבחין גם בין צילום של פנים אנושיות לבין קריקטורות.

חברת ORAD מכפר סבא הציגה בכינוס את "האולפן הווירטואלי" והVirtual Replay שלה. מוצרים אלה משלבים טכנולוגיות ראייה ממוחשבת ומציאות מדומה בכך שהם מאפשרים לנתח תנועת מצלמה שנעה בחופשיות באולפן, מתוך צילומי הווידאו, ולהתאים "עולם מדומה", לפי בחירת הבמאי, כרקע. טכנולוגיה זו שימשה למשל בהפקת אולפן הבחירות הווירטואלי של הערוץ הראשון ב־96'.

Virtual Replay היא שיטה שמאפשרת ללכוד סצינות מעניינות באירועי ספורט, כגון נבדל שנוי במחלוקת, ולהפוך את הסצינה המצולמת לעולם וירטואלי, בדומה למוכר לנו ממשחק פיפ"א 98' ודומיו. בשילוב עם ה"אולפן הווירטואלי" יכול הפרשן להגיע ממש אל רגלו של רונלדו ולקבוע (אמנם קצת באיחור) אם השופט טעה או לא.

איור: WIRED

"וויס אוף אמריקה" (VOA), תחנת הרדיו שנחבטה קשות בישראל, חווה זמנים קשים גם בסין – במקרה הזה מידי השלטונות. הכניסה לאתר של תחנת הרדיו בסינית נחסמת על בסיס קבוע, והתדר שבו היא משדרת בגלים קצרים סובל מהפרעות קשות. עכשיו, כדי לשמר גם את זכותם של אזרחי סין לחדשות ומידע, פונים אנשי "וויס אוף אמריקה" לנשק חדש: אי־מייל. בכל יום שולחים אנשי התחנה מכתב־חדשות בניב סיני, המובן ל־60% מהאוכלוסייה, לרשימת תפוצה של אנשים שמשאירים את כתובת האי־מייל שלהם באתר התחנה. "זו הפעם הראשונה שאנחנו מצליחים להעביר את המוצר שלנו – חדשות – לצרכנים, מבלי שהמשטר מצליח לשחק את תפקיד שומר הסף", אמר ג'יי הנדרסון, עורך חדשות התחנה במזרח הרחוק. השירות ניתן כיום לכמה אלפי בני אדם, רובם אנשי ממשל, סטודנטים ואנשי סגל באוניברסיטאות. באמצעות הדואר האלקטרוני הם מקבלים מידע, שכיום לא ניתן להשיג בשום אמצעי אחר בסין. בשבועות הקרובים מתכוונים ב"וויס אוף אמריקה" לפרסם את השירות החדש גם בלוחות מודעות ברשת, ובתחנות רדיו סיניות. "אי־מייל הוא זול, מהיר ופשוט. הוא התשובה לתפילות שלנו", אמר הנדרסון.

את הכסף

יותר ויותר מגזינים ברשת מודיעים שיתחילו לחייב בתשלום בעבור הקריאה

לאחר יותר משנה של... פיות החל בשבוע שעבר המגזין "סלייט" של מיקרוסופט בהחתמת מנויים. הראשונים מביניהם יידרשו לשלם 19.95 דולר לשנה, כך נמסר ב־News.Com. לממהרים לחתום מוצעים גם תמריצים שמחוץ לרשת – מטרייה של "סלייט" ותוכנה של מיקרוסופט. זאת, במסגרת הניסיון לשכנע משתמשים לשלם בשביל חומר שאותו קראו חינם אין כסף במשך 20 חודשים.

חלק מהחומרים של "סלייט" יישארו פתוחים לקריאה בחינם, כדי לעורר את התיאבון של הגולשים. "סלייט" התעתד לדרוש חתימה על המנוי כבר ביוני 96', אך המתין כדי לאפשר לשוק "להתבגר".

והוא לא לבד. עוד עיתונים, החל ב"וול סטריט ז'ורנל" וכלה ב"פלייבוי", החלו לגבות דמי מנוי על גרסאות הרשת שלהם. אבל המקרה של "סלייט" הוא ככל הנראה הפעם הראשונה שכתב עת שנולד ברשת החל לגבות דמי מנוי.

"Nerve". מגזין ארוטי הוסף למנוע חיפוש

וזה לא יהיה המקרה האחרון. פרסומי און־ליין אחרים שוקלים גם הם גביית דמי מנוי. "סאלון", לדוגמה, מסר כי בכוונתו להוסיף שירות בתשלום למגזין הרשת, שהגישה אליו איננה כרוכה בתשלום. עם זאת, במקרה הזה המגזין המקורי עדיין יהיה בחינם, והגבייה תהיה רק בעבור תכנים נוספים. מנהלי "סאלון" אמרו כי השירות יופעל בתוך ששה חודשים.

גם כתבי עת אחרים מתחילים אט אט לגבות תשלום בעבור חלק מהתכנים והשירותים, דוגמת מידע פיננסי או שירותי חיפוש. משתמשים ותיקים מצהירים בתוקף כי לעולם לא ישלמו בעבור תכנים, אבל יש הרבה אחרים שמוכנים לשלם. השאלה היא כמה הם מוכנים לשלם – ובשביל מה.

"אני אכן סבור שהרבה אנשים בוחנים אותנו מקרוב", אומר המוציא לאור של "סלייט", רוג'רס ויד. "זהו צעד של מנהיגות. יש הרבה מוציאים לאור שהיו רוצים לראות אותנו מצליחים".

הצעד של "סלייט" ישרטט את "הקו המפריד בין התקופה שבה יצאנו לרשת לתקופה שבה ניסינו לבנות עסק סביב האתר", אמר ויד. "תמיד חשנו שאנו זקוקים לאפיק ההכנסות האלה כדי שיהיה לנו עסק בר־קיימא. זהו השלב השני של 'סלייט'".

גם המגזין המקוון Nerve, העוסק במין, מיניות וארוטיקה, הכריז כי הוא מתעתד לשנות את פניו ולהתחיל לחייב משתמשים בעבור קריאה. כדי לפתות משתמשים לחתום על דמי המנוי, הודיע המגזין כי הוא מוסיף מנוע חיפוש גדול לכל הקשור בסקס.

כיסא חשמלי לסלון

תעשיית המשחקים מעלה את סף הגירוי ומורידה את סף הטעם הטוב

השוק הענק של מכונות המשחקים ביפאן משתולל. המומחים אומרים כי הרצון לשרוד בשוק הזה, שהתחרות בו היתה קשה גם בעבר, מביא ליצירת משחקים החוצים קטגוריות ולעתים חוצים גם את גבולות הטעם הטוב.

"יריד השעשועים של טוקיו", שנפתח ביום רביעי שעבר, הוא המקום שבו אפשר לראות את כל האקשן. אלף חברות משתתפות ביריד הגדול ביותר של התעשייה, ובכל יום מבקרים בו יותר מ־30 אלף איש. כאן מציגים לראווה ענקי עולם השעשועים, דוגמת סגה, את צעצועי ההיי־טק האחרונים שלהם.

עד עתה היו משחקי המירוצים והמלחמה שהניבו את ההכנסות הגדולות ביותר. אבל הזמנים משתנים. מומחים אומרים כי התעשייה, המגלגלת 5 מיליארד הדולרים בשנה, איננה מחוסנת עוד בפני מיתון כפי שהיתה בעבר. ההורים מגבילים את דמי הכיס של הילדים, ואילו לצרכנים הוותיקים יש עדיפויות אחרות.

התעשייה הגיבה בשתי דרכים. אחת, גיוון המוצרים: "מועדון ההדפסה", מכשיר המדפיס באופן מיידי תמונות על חותמות דביקות היה הלהיט האחרון של השוק. התגובה השנייה היא איתור צרכנים חדשים. קהל היעד החדש: נשים וגברים מבוגרים.

כמה חברות מובילות בהצבת הצעירים ברוחם, אך לא בגילם, כקהל יעד. במקום "טריינספוטינג" יכולים מי שמשחקים בגרסה השנייה למשחק הפופולארי, "Train-a-go-go", להיות נהגיה של רכבת תחתית, רכבת ואפילו של השינקאנסן, הרכבת המהירה של יפאן. אבל הגיוון עשוי להביא לייצורם של משחקים מוזרים. חברה קטנה, "יומן אנטרטיימנט" שמה, יצרה משחק לא הומאני בתכלית, המכונה "המכונה לשיפוץ האדם", ודומה לכיסא חשמלי. כמו הכיסא החשמלי הוא גורם להלם, אך זה איננו חשמלי ולמעשה אינו מזיק כלל. המשתתף במשחק צריך לענות נכונה על שאלות מחשב. תשובה לא נכונה "נענשת" בהלם. משחקים דומים אפשר למצוא בירידים אחרים ביפאן.

זה מה שקורה ביפאן. בברזיל, לעומת זאת, אסרה הממ[...] על שיווק משחק המחשב האלים "גראנד ת'פט אוטו", שבו הגיבור הוא מבריח סמים הנאלץ להשמיד את כל מי שעומד בדרכו. בין המלחמה המתחממת על צנזור והגבלת משחקים אלימים, לבין הרצון של התעשייה להגדיל א[...]וחים, גורמים בתעשייה טוענים כי קשה לקבוע אילו משחקים יצליחו השנה.

רויטרס

"גראנד ת'פט אוטו". צונזר

רפואה שלמה באינטרנט

מנוע החיפוש האנושי שיענה לשאלה: איך הבריאות?

עידו אמין

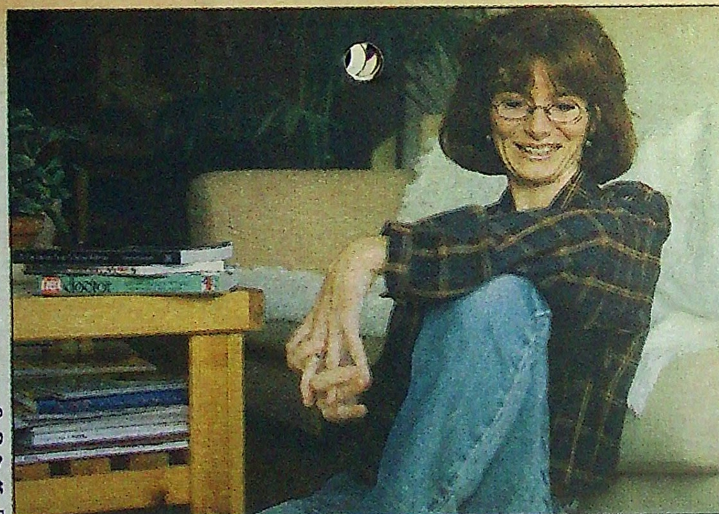
הנה עוד פתרון למצוקת המחפשים תשובה באינטרנט לשאילתיהם: מנוע חיפוש בשר ודם. אתם שולחים את השאלה בדואר אלקטרוני, ובני אדם (מקצועיים ובעלי ניסיון) יגלשו בשבילכם. כל כך פשוט, עד שעולה השאלה: איך לא חשבו על זה קודם? והתשובה פשוטה אף היא: זה עולה כסף, ואיש אינו שש לשלם כסף כשזה לא עניין של חיים ומוות. במקרה שלפנינו זה עובד, כי מדובר במנוע חיפוש שעוסק בדיוק בתחומי החיים והמוות: מנוע חיפוש שעניינו תשובות לשאלות רפואיות.

לפי סקרים, 43% מהמחפשים באינטרנט מחפשים מידע רפואי (מצעד הבעיות המטרידות: רפואה משלימה, תזונה ודיאטה, בריאות נשים, סרטן ולב). זה לא עסק פשוט: לא רק שיש עשרות אלפי אתרים של מידע רפואי באינטרנט, אלא שראשית, הכניסה אל חלק ממקרות המידע בתחום זה עולה כסף, ושנית, במקורות החינמיים, קשה לעין לא מנוסה לשקלל את מידת האחריות המקצועית שבאתרים השונים. אם נתקלנו בחלופה טבעית לטיפול כירורגי העומד בפנינו, האם יש להדפיס את העמוד ולרוץ למנתח בבקשה לדחות את הניתוח, או אולי מדובר במידע לא־בדוק ולא־אחראי, שהשימוש בו סופו מי ישורנו? בנקודה זו, מן הסתם, יתרככו גם הגדולים שבקמצנים.

באתר http://www.infotracks.co.il, יסרקו בשבילכם אתרי מידע רפואי באינטרנט תמורת 30 עד 90 שקלים – ואם צריך, גם בתוך 24 שעות, או כולל תרגום לעברית (שירותים אלה בתוספת תשלום).

החיפושים מתבצעים על ידי קרן אזולאי־סהר, המשתמשת גם בתוכנות עזר ובדרשיון כניסה לאתרים בתשלום, אבל בעיקר בניסיון של עשר שנים באיתור מידע רפואי באינטרנט. אזולאי־סהר דוברת ארבע שפות וכותבת מדי פעם בפעם בעיתונות על ענייני אינטרנט ורפואה. זה שנה וחצי שהיא מחפשת מידע בשביל לקוחות, גם לפני שפתחה את האתר. "אחוז ניכר מהגולשים מבקשים לדעת על טיפולים אלטרנטיוויים", היא אומרת. "אני יכולה להשיג לשואל קישור אל מידע על הילינג, למשל מאמר שיוכיח אם ההילינג עוזר או לא. עדויות אישיות אני לא מביאה לאנשים, כי חשוב שהחומר יגיע ממקור מקצועי". בדיקת איכות המידע כוללת גם בדיקה של עדכונו – האם מדובר בחומר עדכני, או במשהו מלפני שלוש שנים.

מלבד החיפושים בתשלום, מציעה אזולאי־סהר גם דפי מידע וקישורים לחומר רפואי באינטרנט. החודש יש באתרה דף קישורים בנושא מחלת הסרטן, הכולל לא רק את מא[...] המידע המובילים בעולם אלא גם דפים אישיים של חולים, וטיפולים אלטרנטיוויים לחולי סרטן. יש גם המלצות לספרים בנושא, שאפשר להזמין מ"אמזון" מיד.

קרן אזולאי־סהר. עשר שנים של איתור מידע

תצלום: יואב רוקאס

קח אותי איתך

כל שיפור בטכנולוגיית האודיו הביתי מביא עימו גם שיפור ברווחי חברות המוסיקה, כי עם כל שיפור מהפכני, אנו נדרשים לרכוש מחדש את אוסף המוסיקה שלנו שבעצם כבר רכשנו. כך היה עם קלטות האודיו, עם הדיסקים, עם הרשמקולים הדיגטליים (DAT). ועכשיו, כנראה שאותו הדבר יקרה עם ה־DVD. לא פלא שחברות המוסיקה מוטרדות מתקן ה־MP3, ההופך קובצי מוסיקה לקטנים וזריזים באופן חסר תקדים. מאז גילויו על ידי הציבור הרחב הוא הצמיח תרבות שלמה של מוסיקה ברשת, לא תמיד חוקית אבל תמיד זמינה מאוד.

קובצי המוסיקה שהומרו לפורמט MP3 ניתנים להשמעה ממחשב בלבד. אבל אין זאת אומרת שהם חייבים להיות מושמעים דווקא מהדיסק הקשיח – הם יכולים להיצרב על גבי תקליטור ביתי, כפי שעושים רבים. בשל גודלם הזעיר של הקבצים אפשר לדחוס מאות קטעים לתקליטור אחד. אם קיבלתם תקליטור כזה, ואם תנגנו אותו מכונן המחשב שלכם כשנגן התקליטורים במצב "אקראי" – תוכלו לשמוע מוסיקה חדשה לאוזניכם במשך ימים שלמים (לפני שתפנו לתחנת המשטרה הקרובה ותסגירו את מפיציו, כמובן).

טוב יותר מווקמן. MP3

למרבה מזלן של חברות התקליטים, חגיגת ה־MP3 מוגבלת למחשבים אישיים בלבד. עדיין אין נגני דיסקים או דיסקמן המשמיעים את הפורמט. רגע – עדכון: כבר יש אחד, לפחות על הנייר, והנה הוא לפניכם. נגן ה־MP3 שבתמונה (המיועד לייצור באוגוסט '98) אינו משתמש בתקליטורים. הוא רק "מאזין" להם בבית, בעזרת מחשב אישי, וטוען את המוסיקה שבהם לתוכו, לאחר שכווצה היטב. יש לו זיכרון מסוג Flash Memory, המרצע כיום ביחידות של 10 מ"ב, ובקרוב – של 20 מ"ב. גודלם של שבבי זיכרון מסוג זה הוא גודל בול. במכשיר שני חריצים להתקנת זיכרון כזה, המעניקים עד 40 דקות של מוסיקה (לפני החלפת כרטיס הזיכרון). כלומר: אנו במרחק של דור בלבד מייצור מכשיר עממי שזוכר יותר מוסיקה מתקליטור רגיל.

ועוד יתרון חמוד למכשיר: מאחר ואין בו חלקים נעים, אפשר לרוץ איתו ולקפוץ איתו, בלי שתהיה הפסקה כלשהי במוסיקה.

ממשיכה לגדול

גידול דרמטי במספר בתי הספר המחוברים לרשת, ולא רק באמריקה

האינטרנט צומח כעת בשיעור 40%-50%, כך עולה מנתוניו של מארק לוטר, ותיק סוקרי שיעור הצמיחה של מספר המחשבים שמחוברים פיסית לרשת, "השרתים" (Hosts). לפי הנתונים ידוע כיום על 29,670,000 מחשבים המחוברים לרשת ב־240 מדינות.

מספר השרתים איננו המספר הכולל של המחשבים המחוברים לרשת (המכונים "משתמשי קצה"), אך הנתונים מלמדים כי על בסיס החיבור למחשבים ממשיך האינטרנט לצמוח באופן דרמטי למדי. לוטר מוסר את נתוניו פעמיים בשנה מאז '88. במחקרו האחרון הוא עשה שימוש במתודולוגיה חדשה כדי למנות באופן מדויק יותר את מספר השרתים, וזאת משום שאלה החלו, יותר ויותר – מסיבות של בטיחות וסודיות – לערפל את זהותם. את הסקר הנוכחי ביצע לוטר בהתייחסות לשמות האתרים ופחות למספר ה־IP שלהם, כפי שעשה בסקרים קודמים. אם תמשך המגמה הנוכחית יהיו 90 מיליון שרתים ברשת עד תום המאה. באופן לא מפתיע, גילה המחקר כי הדומיין "com." הוא הנפוץ ביותר – ובהפרש גדול, עם 8.2 מיליון שרתים, שהם 28% מכלל המחשבים ברשת.

ועוד: אף על פי שמאז שנערך המחקר האחרון הופיעו 23 שמות דומיין של מדינות חדשות, מרבית השרתים של הרשת ממוקמים בארה"ב. "אחת התופעות היותר ממושכות היא שעדיין 50%-60% מכלל המחשבים נמצאים בארה"ב", אמר לוטר. עם זאת, הוא ציין כי עקומת הגידול בארה"ב דומה לזו של מדינות אחרות.

"הגידול בסין או באינדונזיה או במדינות מרוחקות בעולם השלישי הוא גדול כמו זה שבארה"ב, ובמקרים מסויימים גדול יותר. הצמיחה גדלה פחות באזורים שבהם היא נפגעת בשל תקנות מגבילות או מסיבות תרבותיות", אמר.

מהנתונים עולה גם, כי יותר בתי ספר מתחברים לרשת. עלייה דרמטית חלה במספר השרתים המשמשים בתי ספר יסודיים ומכללות קהילתיות שאינם זכאים לסיומת ".edu". לוטר מצא 1,076,583 שרתים כאלו לעומת 587,175 שנמצאו במחקר שנערך בינואר '97.

WIRED

מהו קניין רוחני?

מתי נחשב אדם לגנב? איך אפשר להתחמק מזה? מה תעשה הרשת לחוקי זכויות היוצרים? איך היה אצל ביל גייטס בביתו? פרק 6 מתוך ספרה החדש של אסתר דייסון

אסתר דייסון

באחרונה היתה לי הזדמנות לבקר בביתו של ביל גייטס בחברת 100 מנכ"לים נוספים שביל (כלומר, מיקרוסופט) הזמין ל"ועידת פסגה של מנכ"לים". התרגיל הממולח הזה ביחסי ציבור הדגים לי את החשיבות שאנחנו מייחסים לדברים לא־מוחשיים. זאת היתה דרך בשביל מיקרוסופט לזכות בתשומת לב על ידי כך שהיא הציעה לנרכחים את תשומת לבו האישית, הפיסית, של ביל גייטס.

בו־בזמן, היא גם הציעה לכל אחד מהאורחים את תשומת לבם של האורחים האחרים. האם הם היו מגיעים אילו היה מדובר בפגישה אישית של כל אחד מהם עם ביל, או עם 99 אנשים פחות "חשובים"? האם אל גור הגיע לפגישה אישית עם ביל או בשביל ההזדמנות לזכות בתשומת לבם של 100 אנשים (ובערך שלוש נשים) "חשובים"?

יש גם המשך לסיפור הזה: בערב שטנו כולנו בספינה לביתו של ביל – בית אחוזה רחב ידיים ומפואר שסוקר לא פעם באמצעי התקשורת, אך אינו פתוח לציבור הרחב. הבית היה מדהים, אבל מה שבאמת שבה את דמיונם של רבים מאיתנו היה ניפוח הזכוכית של דייל צ'יהולי. צ'יהולי הוא מנפח זכוכית בדרגת סלבריטי; אני לא מצליחה לחשוב על שום דרך טובה יותר לתאר אותו. יש לו סטודיו לניפוח זכוכית בסיאטל והוא ידוע בכל רחבי העולם בזכות עבודותיו, שרובן מיוצרות כיום על ידי צוות עוזרים. הוא מקבל תשלום בעבור מוצרי הזכוכית שלו, אבל הוא גם מקבל תשלום כדי ליצור אותם בפומבי.

כמו הורים ששוכרים ליצן או קוסם כדי לשעשע את ילדיהם במסיבה, כך שכר ביל את שירותיו של צ'יהולי כדי לשעשע את אורחיו. צ'יהולי הקים סדנה על אחת מהמרפסות בביתו של ביל. הוא הביא שלושה כבשנים, אין־ספור מכלי פרופן, כל מיני כלים, אמבטיות עם מים לצינון הכלים וחמישה או ששה עוזרים.

זה היה נפלא לצפות בכל זה, וההרגשה היתה נפלאה לא פחות. הזכוכית החמה בהקה, ויכולת לחוש בחום שלה ממרחק של כמה מטרים. העובדים התרוצצו לכאן ולשם, מסובבים עיסות זכוכית, דוחפים אותן לתוך הכבשן, מוציאים אותן שוב ויוצרים לאט לאט עבודת אמנות לנגד עינינו. קהל קטן התגודד מסביב, כולל ביל וסגן הנשיא גור. הקסם היה טמון בממשות של כל זה. בלי אלקטרוניקה, בלי מכונות. רק אנשים, ציוד וזכוכית וכוח המשיכה, חום וכמה כלים לעיצוב. הצבעים התערבבו אלו באלו, הזכוכית הסתחררה באוויר; היא התלהטה והתפשטה ונמסה והתעקלה – ואז היא הפכה למשהו יפהפה שיתקרר ויהפוך לקערה מקסימה. היא תצטרך להצטנן במשך הלילה, אבל השמועה אמרה שהיא תימסר לסגן הנשיא בבוקר.

מה הלקח של הסיפור הזה? הלקח הוא שבמובנים רבים, לחוויה היה ערך הרבה יותר גבוה מאשר לאובייקטים הפיסיים שנוצרו. אין ספק שהיא הוסיפה להם ערך. כמה חפצים אתה יכול לצבור? בכמה קערות זכוכית אתה יכול להשתמש כדי להחזיק בהן את כל החפצים שאתה לא עושה בהם שימוש? בכמה פרסומות אתה יכול לצפות ובכמה אתרים אתה יכול לבקר? דרך טובה יותר למדוד עושר, היא למנות את מספר החוויות הייחודיות שהתנסית בהן. מה לכד את תשומת לבך ומאז נצרת אותו בלבך?

קניין רוחני מאבד מערכו

קל להחליט מי הבעלים של קערת הזכוכית: היא קניין פיסי, מוחשי; אדם יכול לתת או למכור אותה לאדם אחר. אם היא תישבר, זה יהיה ביש מזל, אבל אפשר ליצור קערה חדשה במחיר דומה פחות או יותר למקור.

ברשת, לעומת זאת, כמעט כל דבר המתגלם בביטים אלקטרוניים, הוא קניין רוחני: "שיחות" בדואר האלקטרוני, רצועות פרסום, סרטים, וידאו קלפים, מסמכים משפטיים, בסיסי הנתונים המכילים את המידע על הצרכנים, אפילו כתובות האינטרנט עצמן, שלא לדבר על התכנים המסורתיים יותר כמו סרטי וידאו, איורים ומאמרי חדשות. אדם יכול לתת עותק לאדם אחר ולשמור לעצמו את המקור. אתה יכול לשלוח חומר לכל רחבי העולם והוא יגיע בתוך שניות ספורות לאלפי אנשים. מי הבעלים של כל הדברים האלה? מי מפקח על השימוש בהם? למי שמורה הזכות להפיק מהם רווח?

שאלות אלו מביכות את כולם, החל ממורים בבתי ספר יסודיים ועד מנהלים בכירים בהוליווד, עורכי דין העוסקים במסחר בינלאומי ומתכנתים שמנסים להתפרנס בכבוד.

כיום יש חוקים בינלאומיים ואמנות התומכים בזכותם של אנשים פרטיים ובעלי זכויות יוצרים לפקח על יצירת העתקים של עבודתם. כלומר, רק לבעליהם של זכויות היוצרים – לא לבעליו של האובייקט הפיסי כגון ספר או האובייקט האלקטרוני כגון מסמך – יש זכות לעשות העתקים. למרות שהאכיפה משתנה ממדינה למדינה, חוק זכויות היוצרים מיושם בדרך כלל בכל רחבי העולם התרבותי – או לפחות בחלקים שבהם אדם יכול לקוות שיתאפשר לו להפיק רווח ממכירת קניינו הרוחני. חוק זכויות היוצרים חל גם על "עבודות נגזרות" – תרגומים, דברור לסרטים, ספרי המשך ואפילו שימוש בדמות מתוך יצירה. כמובן שההגדרה של כל אלו אינה פשוטה כמו ההגדרה של יצירת שכפולים ישירים של תכנים מקוריים. אבל בשלב זה, שכפול והעתקה ישירים הם הבעיה המטרידה את רוב בעלי זכויות היוצרים.

כמובן שישנם כמה יוצאי דופן. לספריות מותר לעשות העתקים כדי לשמור אותם בארכיונים שלהם (או להעתיק עבודות נדירות או עבודות במצב בעייתי). הסייג הבולט ביותר הוא זה שמאפשר "שימוש הוגן" בעבודות – במסגרתו אנשים פרטיים רשאים להעתיק חלקים קטנים מהיצירה המקורית (תוך ציון המקור) לשם ציטוט, פרודיה, הערת שוליים וכדומה. העובדה שהדבר לא נעשה למטרות רווח אינה מעלה ואינה מורידה: מורה לא יכול, מבחינת החוק, להעתיק פרק מספר לימוד ולהפיץ אותו בין תלמידיו, תהיה מטרתו נאצלת ככל שתהיה.

השפעתו של העולם הדיגיטלי

בעידן הדיגיטלי כל זה עומד להשתנות. מחשבים והאינטרנט המקשר ביניהם, מאפשרים שכפול בעלות אפסית כמעט, וקבלתו או שליחתו של החומר לכל רחבי העולם. הרשת מקלה על עבודה שפעם היתה מייגעת ואיטית: לדוגמה, פעם היית צריך לקרוע דף מעיתון, לשים אותו במכונת צילום ולשלוח בדואר רגיל את ההעתק לידידך.

הבעיה של שכפול פיראטי בקנה מידה מסחרי קיימת זה זמן רב, אבל היום, כמו כל דבר אחר, אותה יכולת להפוך ליצרן בקנה מידה מסחרי נתונה גם בידי אנשים פרטיים. אתה לא זקוק למכונת דפוס, תחנת שידור, או אפילו מכונת צילום; כל מה שאתה צריך הוא מחשב אישי וחיבור לרשת.

באופן דומה, אפשר היה להצדיק פעם רדיפה של גופים פיראטיים, הגשת תביעה משפטית נגדם וסגירת העסק שלהם מההיבט המוסרי והעסקי, כמו גם ההיבט החוקי. אותם גורמים פיראטיים ניהלו מפעלים בקנה מידה מסחרי, והעתיקו מאות סרטי וידאו, קלטות ודיסקים. אחרים פירסמו באופן לא־חוקי אלפי ספרים, לעתים קרובות גם בתרגום קלוקל (כך שהם גזלו לא רק כספי תמלוגים, אלא גם פגעו באיכות הספר). אך בל נשפוט בחומרה רבה מדי; עלינו לזכור שמצב דומה שרר בארצות הברית עד 1891. כל העבודות של צ'רלס דיקנס פורסמו בארצות הברית באופן פיראטי. הקוראים שקראו את הספרים שילמו מחיר רגיל למוציאים לאור, אבל דיקנס לא קיבל כספי תמלוגים שהיו מגיעים לו אילו הגן החוק בארצות־הברית באותה תקופה גם על זכויות של יוצרים מארצות אחרות. הוא הגיע לארצות הברית לסיבוב הרצאות ב־1842 ופיצה את עצמו על ההפסדים בכך שגבה תמורת הופעותיו סכומים נכבדים.

כיום המצב הרבה יותר מורכב. הגנבים אינם נוכלים מנוסים ומפולפלים, אלא אנשים פרטיים. כמה מהם מעתיקים דואר אלקטרוני של אנשים אחרים; אחרים מעתיקים ספרי לימוד, מאמרים וירחונים מסחריים המתפרסמים ברשת; אחרים מעתיקים אמצעי בידור כמו סרטים; ונוספים מעתיקים עמודי Web, קטעי קומיקס ופוסטרים של הכוכבים האהובים עליהם.

ארבע שאלות

הרשת משנה כמה מהתשובות לשאלות המסורתיות הנוגעות לזכויות הקניין הרוחני, מאחר שהיא מאפשרת להעתיק ולהפיץ עותקים בקלות ובזול. התשובות לשתי השאלות הראשונות אינן שונות במהותן (למרות שאולי יהיה צורך לבצע שינויים קלים בחוק כדי להתאים אותו למדיום הטכני החדש). אבל התשובות לשתי השאלות האחרונות שונות בהחלט.

1. מה נכון מוסרית?
2. מה חוקי?
3. מה מעשי?
4. מה הגיוני מבחינה עסקית?

בטווח הארוך, התשובות לכל ארבע השאלות צריכות להוביל לפתרון אחד – או שברשת ישתרר תוהו ובוהו מוחלט. אין ספק שזה מוסרי שאנשים ירצו שתהיה להם שליטה ופיקוח על יצירתם. זה עיקרון פשוט. אם מישהו מצא, לדוגמה, חיסון נגד אבעבועות רוח או מברק לתסמונת דאון, ומסרב לחלוק את הגילוי עם אנשים אחרים, מדובר במעשה לא־מוסרי. אבל אין ספק

שמבחינה מוסרית יש לו זכות לקבל איזשהו פיצוי על עמלו. באותה מידה, לחברה שמייצרת את החיסון, יש זכות לדרוש תשלום ולהפיק רווחים כדי לממן את צמיחתה בעתיד. התשובות לשאלות אלו אינן אבסולוטיות. במקרים רבים התחרות תפטור את הבעיה על ידי כך שמישהו אחר ייצר מקבילה לאותו מוצר במחיר סביר יותר.

בינתיים, משתמשים פרטיים ימשיכו להפר את החוק, אבל בעלי זכויות היוצרים ימקדו את מאמצי האכיפה שלהם באנשים שמפיקים רווחים מההעתקה והשכפול ולא באלו שפשוט חולקים את הנאתם מהיצירה עם ידיד. מסוכן לקבוע סוג כזה של הבחנה בחוק, בגלל שהיא מעוררת אנשים לעשות כל דבר עד גבול האסור ממש, וההבחנה בין העתקה למטרות רווח והעתקה שלא למטרות רווח גם היא איננה ברורה. סביר להניח שמותר למתכנת נלהב לעטר את עמוד ה־Web שלו בתמונה של ביל גייטס, אבל מה קורה כאשר אותו מתכנת גדל ונעשה יועץ תוכנה ומשתמש באותה תמונה בעמוד ה־Web שלו כדי לפרסם את שירותיו?

אבל, האם, מבחינה מעשית, אדם פרטי או מו"ל מצפים לשלוט בשימוש שנעשה בחומר שלהם מרגע שהוא נעשה זמין ברשת? התשובה אינה פשוטה כל כך. האדם שמחזיק בזכויות היוצרים יכול לבחור בין הפצה בקנה מידה מצומצם בסביבה/קהילה שבה יש לו שליטה על השימוש שנעשה בחומר, ובין הפצה בקנה מידה רחב שבה השליטה שלו היא מוגבלת.

אפשרות שלישית היא לסמן את החומר באיזשהו אופן, כך שאפשר יהיה לפקח על השימוש בו ולגבות עליו תשלום באמצעים טכנולוגיים. בעתיד, יצרנים של תכנים יוכלו לקנות טכנולוגיה טובה יותר כדי לשלוט בהפצת החומר ולציין באלו תנאים הם מתירים לעשות בו שימוש. כבר היום יש את Digital Property Rights Language ("שפה דיגיטלית לשמירה על זכויות קניין") שפותחה על ידי צוות בראשות מארק סטפיק, מדען במכון המחקר של זירוקס בפאלו אלטו. השפה מגדירה את השימוש המותר בתכנים ואת תנאי השימוש, כולל פרק הזמן שבו מותר ללקוח להשתמש בחומר, מספר הפעמים שמותר להשתמש בחומר וסוג השימוש, לדוגמה הדפסה, העתקה או עריכה. זירוקס מכרה רשיונות שהתירו לחברות נוספות להשתמש בשפה, כולל לחברת יבמ שמשתמשת בה להצפנה, במה שהיא מכנה Cryptolopes ("מעטפות דיגיטליות"), ועוקבת אחר השימושים המותרים בעזרת השפה.

"פליייבוי", מצדו, התחיל לסמן ב"סימן מים" את התמונות שלו, כך שאפשר יהיה לאתר אותן בכל מקום שאליו הן מועתקות ברשת. אלו רק דוגמאות מוקדמות לכלים רבים כאלו שיעמדו לרשותנו בעתיד.

האתגר הוא להפוך מערכות כאלו לנוחות לשימוש ואמינות. לרוב האנשים לא יהיה אכפת לשלם כמה אגורות כדי לעשות שימוש בחומר, אבל הם בהחלט עלולים להתנגד לכך בעיקרון – בייחוד בארצות שבהן לאגורה עדיין יש ערך.

מה צריך לעשות כדי לשמור על זכויות היוצרים

מה המשמעות של כל מה שנאמר כאן מבחינתך כמשתמש ברשת? הכלל הראשון להתנהגות נאותה הוא פשוט לא להעתיק חומר שאינו שלך. זאת הדרך הבטוחה ביותר לא להסתבך בצרות.

אבל, וזאת עובדה, אני מפרה את הכלל הזה כל הזמן. וכך עושים גם רוב האנשים האחרים. אבל הכלל החשוב מכולם, זה שבאמת אסור לך אף פעם להפר הוא: לעולם אל תגבה כסף – באופן ישיר או עקיף – על משהו שלא שייך לך על פי חוק. כמו כן אסור לך למכור עותקים של משהו שלא שייך לך. אסור לך גם לרשום את שמך על משהו שלא שייך לך. אפילו אם אתה מפיץ אותו חינם.

איך להפר את הכללים - בזהירות

הנה כמה הפרות שלא אמורות להפריע לבעלי זכויות היוצרים. אבל אם יש לך ספקות כלשהן תשאל מדי פעם. למעשה, לעתים די קרובות אני מעתיקה הודעה שנשלחה אלי בדואר האלקטרוני מאדם. אני מוודאת שאני לא פולשת לפרטיותו של השולח או מפרה את זכויות היוצרים שלו, ואני בדרך כלל שולחת את ההודעה שהתקבלה גם לשולח המקורי וגם לנמען החדש. הרעיון הוא משהו בנוסח: "היי. אליס! זה מה שחואן סיפר לי כרגע. אני חושבת שאתם צריכים לשוחח על זה!" אולי אליס מחפשת עבודה (לפעמים אני אפנה לאליס ואשאל אותה אם אני יכולה להעביר את ההודעה שלה לחואן. במקרה שהמעסיק שלה לא יודע שהיא מחפשת עבודה חדשה). ואולי אליס היא אשת יחסי ציבור שעושה קידום מכירות למסנן חדש לדואר אלקטרוני ואני יודעת שחואן בדיוק כותב כרגע מאמר בנושא. או אולי היא שואלת אותי על אחת החברות שאני מעורבת בהן, ואני מעבירה את השאלה למישהו שמתמצא יותר ממני בתחום, או לפחות למישהו פחות עצלן. מההיבט החוקי סוגיית זכויות היוצרים בדואר האלקטרוני עדיין לא פתורה. ברור שיש כמה כללי יסוד שישימים באותה מידה: אם כתבת אותו כחלק מהעבודה שלך, הוא שייך למעביד: אם כתבת אותו בשביל לקוח הוא שייך ללקוח. אבל אם כתבת אותו כחלק מדיון בקהילה שלך, כאן כבר מדובר בסוגיה שנוגעת לכללים המקובלים באותה קהילה, ולאו דווקא בסוגיה משפטית.

לפעמים אני מעבירה מאמר שהתפרסם במגזין ברשת לידיד. כשאני מקפידה לכלול את הפרטים המלאים של הכותב והירחון. ישנם ירחונים שהנהיגו את ההליך הזה באופן פורמלי ומעודדים את הקוראים שלהם לעשות זאת. זוהי צורה יעילה מאוד של שיווק.

לפעמים אני מעתיקה חלק קטן ממאמר או מהודעה בעיתונות ומצטטת אותה במקום אחר, עם ייחוס למקור. מבחינת החוק זה נקרא "שימוש הוגן" – זה תלוי באיזה היקף אני מצטטת מהחומר המקורי ואיזה חלק מעבודתי מהווה הציטוט.

לפעמים אני מעבירה מידע מרשימת תפוצה אחת לשנייה. במקרה כזה אני צריכה להביא בחשבון גם את האינטרס של המפרסם המקורי וגם את נכונות הקבוצה החדשה לקרוא את החומר (כלומר האם אני תורמת לאותה קבוצה תרומה בעלת ערך או כופה עליה "דואר זבל"?) אפשר לשאול אותה שאלה, כמובן, גם לגבי ההודעות שלי.

מצד שני

אתה, מצדך, תקל על חייו של הנמען אם תציין את ההגבלות שברצונך לאכוף על מנת להגן על פרטיותך ועל זכויות היוצרים שלך. בוא נניח שכל דבר שתכתוב אכן יועתק ויופץ אלא אם כן אתה מציין במפורש שאתה לא מעוניין בכך. אל תצפה שאנשים זרים יהיו ראויים לאמון. כלומר, אם אתה לא רוצה שאנשים יעתיקו את יצירותיך היקרות מפז או יעשו בהן "שימוש חוזר", אל תפרסם אותן במקום ציבורי. ואם אתה באמת רוצה לשמור סוד, אל תספר לאף אחד.

"מהדורה 2.0", ספרה של אסתר דייסון, יצא בהוצאת מודן

קפטן שלום, במקום להיפתח בחלונות 95, המחשב שלי נפתח בדוס. מה עושים?

הקפטן משיב: פתח את msdos.sys שבמדור /:c בעורך כלשהו (פנקס רשימות או editor בדוס), ובדוק האם מופיעה בו השורה BootGUI=0. אם כן, עליך לשנות זאת ל־BootGUI=1, ולאתחל את המחשב. אם השורה כבר מופיעה בקובץ כשורה, ובכל זאת אינך מצליח להיכנס לחלונות עם פתיחת המחשב – תיאלץ להתקין מחדש את החלונות.

קפטן הצילו! כיצד ניתן לקרוא מסמכים שנכתבו בוורד 97 (Word) בוורד 6 או בוורד 95?

שי

הקפטן משיב: שי היקר, כאשר אתה כותב מסמך בוורד 97, עליך לשמור אותו כמסמך וורד 6/95. הדבר פשוט מאוד לביצוע: הקש על קובץ/שמור_בשם ובתיבת "שמור כסוג" בחר ב־וורד 6/95. כעת יוכל גם שאר העולם לקרוא את המסמך שכתבת.

קפטן שלום. לפי המלצתכם קניתי את משחק הסבתא (Armed and Delirious), אבל אני תקוע באחד השלבים, ולא מצליח להתקדם. היכן אוכל למצוא תשובות לבעיה?

תודה, תאיר

הקפטן משיב: חבל לקלקל את המשחק, אבל מה לעשות: למען כל הקוראים התקועים באשר הם, הכתובת: http://www.avault.com/cheat/dementia.asp תוביל אתכם בנבכי המשחק צעד אחר צעד, ותוציא אתכם מהפלונטר.

בכתובת: http://www.sir-tech.com/products/armed/22armed.html ניתן למצוא רמזים עדינים יותר – למי שמעדיף את הדרך הקשה.

קפטן שלום! המלצתם על תוכנית להשוואת קבצים בסביבת דוס. אני מחפש תוכנית שמשווה שני קבצים בסביבת חלונות דווקא, ואיני מצליח למצוא.

הקפטן משיב: נסה את התוכנית בכתובת:

ftp://ftp.orst.edu/pub/mirrors/ftp.cdrom.com/simtelnet/win95/fileutl/supc3202.zip

שלום מר קפטן, יש לי בעיה עם הצבעים של המחשב. כשאני נכנס לאתר, אני רואה את התמונות בשחור, לבן, וגווני אדום וצהוב. אנא עזור. מה עלי לעשות כדי לראות צבעים טבעיים? תודה,

חן

הקפטן משיב: חן יקר, כל שעליך לעשות הוא להגדיל את מספר הצבעים המוצגים במסך. תוכל לעשות זאת על ידי כניסה ל־המחשב_שלי/לוח_הבקרה/תצוגה/הגדרות ולשנות את הערך שב־"לוח הצבעים" ל־16 BIT או 24 BIT. אם אפשרויות אלה אינן קיימות במחשב שלך, תיאלץ לאתר התקנים (דרייוורים) עדכניים בשביל כרטיס המסך שלך.

טיפ השבוע: רוצים לחפש משהו בקומיוניקייטור? פשוט הכניסו במקום שבו מופיעה הכתובת סימן שאלה, ואת המושג שאותו אתם מחפשים. למשל: "tibet?" התוצאות לא יאחרו להגיע

קפטן שלום. הורדתי והתקנתי תוכנה מהאינטרנט. לאחר זמן מה החלטתי להסיר אותה על ידי שימוש ב־המחשב_שלי/לוח_הבקרה/הוספת_הסרה_של_תוכניות, אך היא עדיין מופיעה שם ברשימה, למרות שהוסרה מהדיסק. כיצד נפטרים ממנה?

הקפטן משיב: יש תוכנית קטנה שבעזרתה אפשר להשמיד תוכניות מן הרשימה הנ"ל. היא נמצאת בכתובת http://www.distortions.com/software/addrmclr.exe.

קפטן יקר, האם יש תוכנה "המנדנדת" לאתר FTP עמוס עד שהיא מצליחה להיכנס לתוכו? תודה,

אורי

הקפטן משיב: אורי היקר. אכן יש תוכנית שכזו, וקוראים לה Jack Hammer. ניתן להוריד אותה בכתובת ftp://ftp.sausage.com/pub/jhammer107.exe, והיא תציק לאתר במקומך עד שתשבור אותו. תוכנית מצוינת לגמילה מכסיסת ציפורניים.

קפטן יקר, יש לי בעיה. אני רוצה לקרוא את הדואר הפרטי שלי מהמחשב בעבודה, אבל שם אני יכול לקרוא רק את הדואר שלי בעבודה. איך משלבים בין השניים? תודה,

מוטי

הקפטן משיב: התקן במחשב בעבודה שלך את הקומיוניקייטור של נטסקייפ. שם תוכל להגדיר יותר מפרופיל משתמש אחד על ידי בחירה ב: התחל/תוכניות/Netscape Communicator/Utilities/User_Profile_Manager. גם תוכנת הדואר המגיעה עם האקספלורר 4 תצלח למשימה.

קפטן יקר, אני משתמש בנטסקייפ זה יותר משנה, ותמיד ראיתי עברית היטב. עכשיו, מסיבה כלשהי, הכל השתבש – חלק רואים הפוך, וחלק ג'יבריש. איך מסדרים את הבעיה? תודה,

ירדן

הקפטן משיב: תרופת הפלא בכל מקרה של בעיית עברית כרונית היא התקנה מחדש של הגופנים, ואין התקנה פשוטה מזו של גופני "גלובס". לפיכך, גלוש ל־http://www.globes.co.il/Hebrew/hebnew.html, הורד את תוכנית ההתקנה והרץ אותה. הכל יהיה בסדר.

קפטן יקר, שכחתי את הסיסמה לתיבת הדואר שלי. האם אפשר לקרוא את קובץ הסיסמאות pwl.? הספק שלי קטנטן, ואין שם עם מי לדבר. תודה,

סיוון

הקפטן משיב: יש אמצעים לקריאת קובץ הסיסמאות בחלונות, אך לא נפרטם כאן מסיבות הקשורות לדיני נזיקין. לפיכך, נותרה רק אופציית הספק. קטן ככל שיהיה, בסוף תצליח לאתר שם מישהו ולהחליף סיסמה. ואולי הגיע גם הזמן להחליף ספק למישהו שיכול להעניק לך גם שירות.

קטנים אבל מצוינים

יישומונים יעשו בשבילכם הכל: ידאגו לסיסמאות, יחליפו את האייקונים ויעזרו לפרוק את העצבים. עשר תוכנות העזר החביבות ביותר ברשת

עידו דב

מערכת ההפעלה חלונות 95 רחוקה מלהיות מושלמת – על זה יעיד אפילו האיש העשיר ביותר בעולם, שממש במקרה עומד מאחוריה. מיקרוסופט בנתה מערכת הפעלה ש"כל אידיוט" יוכל להפעיל, בלי צורך בידע תכנותי כלשהו, אבל זה לא אומר שאין בה פגמים שאפשר לתקן, ויישומים שאפשר להוסיף לה. תעשיית היישומי העזר הקטנים, המכונים Utlis, תפסה תאוצה עוד בתקופה שבה הדוס (Dos), מערכת ההפעלה הפרימיטיווית הקודמת, שלטה בעולם המחשבים. כיום, עם התקדמות הטכנולוגיה, קיבלו היישומים הקטנים משמעות חדשה. חלקם מכוונים לתקן פגמים קרסמטיים שכלל לא ידענו על קיומם, ואחרים מיועדים סתם לשעשע, לפשט את העבודה מול המחשב ולהפוך אותו מיצור קר ומנוכר למכונה שוקקת חיבה וחיים.

להלן כמה מהיישומים החביבים – שאפשר לחיות טוב בלעדיהם – אבל בכל זאת מומלץ מאוד לנסותם.

ACD

הורדת תמונות מהאינטרנט היא פעולה שכיחה כמעט בכל מחשב ביתי המחובר לרשת. הבעיה מתעוררת כשרוצים לצפות בתמונות בדרך מסודרת. צפייה באמצעות תוכנות מקצועיות, כמו פוטושופ, היא מסורבלת, וכן צפייה באמצעות הדפדפן: עוד לא קם הדפדפן שתומך בכל סוגי פורמט התמונות האפשריים, ושיכול לארגן אותם בצורה מסודרת בכונן.

ACD היא תוכנה קלה ופשוטה ביותר להפעלה, המיועדת בעיקר לתחזוק ולניהול קובצי תמונות. ניתן להוריד מהרשת את גרסת הדמו, שמן הסתם לאחר כמה ימי שימוש תתחיל לבקש מכם יפה לשלם בשבילה, אך למרות המטרד והצורך לקנותה בכסף מלא, היא מומלצת ביותר. התוכנה יכולה לקרוא את רוב הפורמטים לשמירת תמונות המקובלים במחשב, והניווט בה קל ונוח. אפשר לדלג מתמונה לתמונה בלחיצת מקש אחת, או לסייר בין התמונות בעזרת צפייה במעין פרומו קטנטן – שיטה יעילה לאיתור תמונה מבוקשת ולניווט מהיר בכלל. פונקציה אחרת של התוכנה מאפשרת להפוך בקלות כל תמונה לרקע לשולחן העבודה.

http://www.acdsystems.com

Buzof

פעולה פשוטה כמו מחיקת תכולת סל המחזור יכולה לעתים להעיק מרגע הופעת השאלה (המיותרת) "האם אתה בטוח?". הקרשיות שמקשה מערכת ההפעלה אמנם נחמדות (בפעמים הראשונות), אך הניסיון להפוך את המחשב למשהו אנושי, שמבקש אישור לפני ביצוע של כל פעולה, הוא ללא ספק מטרד מיותר לרבים מהמשתמשים הוותיקים. תוכנה פשוטה זו פותרת כמעט את כל הבעיות בתחום. גדולתה בכך שהיא יודעת להשיב על שלל השאלות שהמחשב תוהה לגביהן, עוד מאחורי הקלעים, ובכך לפשט את העבודה השוטפת. ממשק התוכנה מכיל מאגר של כמה עשרות שאלות רטוריות שהמחשב אוהב לשאול, ולכל אחת מהן אפשר לתת תשובה מראש. מומלץ למשתמשים מתקדמים בלבד, כי שחזור של סל מחזור שנמחק בטעות כרוכה בכאב ראש לא קטן.

http://www.basta.com/ProdBuzof.htm

Password Tracker

מדי יום ביומו סוגרים אתרי אינטרנט רבים את שעריהם, ומאפשרים כניסה רק למשתמשים "מוכרים". לפעמים הכניסה מצריכה תשלום, אבל לעתים קרובות יותר מבקשים האתרים מהמשתמש לענות על כמה שאלות לצורך מיפוי סוציו־אקונומי, ומעניקים לו בחינם שם משתמש וסיסמה. התוצאה: עודף שמות וסיסמאות, שקשה לזכור. אחת התכונות המקוריות של הדפדפן אקספלורר היא זכירת הסיסמאות השונות לאתרים, אבל מה לעשות שנטסקייפ הוא (עדיין) הדפדפן המוביל והמועדף בעולם. התוכנה הזאת, שביכולתה לזכור בשבילכם את כל צירופי השם והסיסמה, ולשייכם לאתר המתאים, מומלצת לכל הגולשים המבולגנים, שלא ממש אוהבים שליד המחשב שלהם מסתובבים עשרות פתקים קטנים שעליהם משורבטים שלל שמות משתמש וסיסמאות.

http://www.xnet.com/~robertc/PassTrak.html

Win Hacker

בעזרת תוכנה זו תוכלו לבצע קונפיגורציה של כמעט כל מה שתחפצו בחלונות 95. החל מעריכה מילולית של "העצה היומית", שטורחת להופיע אצל רבים מיד עם הדלקת המחשב, ועד להגדרות מתקדמות כגון שינוי מהירויות התגובה של העכבר בתפריטים, שינוי תמליל כפתור ההתחלה, העלמת כוננים, בחירה ...ת אתחול המחשב ועוד אין־ספור טריקים קטנים, שעד היום נחשבו למסובכים לביצוע ודרשו ידע מתקדם בתחזוק המחשב. הממשק הפשוט של התוכנה מסביר את משמעות השינויים טרם ביצועם, והחלוקה לנושאים מפשטת את העבודה למשתמש הממוצע. בלי ספק גם משתמשים מתקדמים ותוכניתנים ימצאו עניין ... בשל אין־ספור שינויי ההגדרות שהיא יכולה לבצע בתוך ...ות, בלי צורך להסתבך בשורות קוד.

http://www.wedgesoftware.com

מתוך Desktop Toys. פקיד תמים הופך לקראטיסט מאיים

> **מהו יישומון?**
>
> יישומונים (Utils) הם יישומים (Utilities) קטנים – תוכנות עזר שמתפקדות במחשב כ"כלי עבודה" למטרות שונות. היישומונים הם לעתים תוכנות עצמאיות, ולעתים תוכנות העובדות על בסיס של תוכנות גדולות יותר. בעבר יוחס המושג בעיקר לתוכנות שנועדו לבצע פעולות רוטיניות במחשב, אבל כיום השימוש בו חופשי יותר, והוא מתייחס כמעט לכל התוכנות הקטנות שמבצעות פעולה ממוקדת. המקור הכמעט בלעדי ליישומונים כיום הוא האינטרנט.

WetSocks

אם לא הצלחתם לאתר את דני רופ בבית, וממש חשוב לכם לדעת מה הייתם לובשים אם הייתם עכשיו באמסטרדם, "גרביים רטובים" יודיע לכם בזמן אמת, לפי בקשתכם כמובן, את נפלאות המטאורולוגיה בכל פינה בעולם (כמעט). נכון להיום, נפקד מקומה של מדינת ישראל מרשימה הכוללת שלל מדינות מארה"ב, אירופה, אסיה ואפריקה. התוכנה מנצלת את כוחה של רשת האינטרנט במתן עדכונים שוטפים, והממשק הגרפי הנוח מצליח לשבות אפילו את הספקנים, שלא מאמינים לכל החזאים.

http://www.locutuscodeware.com

Death Clock

האתר הזה מחכה, מסיבה לא ברורה, למותן של בנות הספייס גירלז. ואם אתם ממש רוצים להרגיש מיוחסים – האתר ישמח מאוד לחזות גם את התאריך והשעה המדויקים של המוות שלכם. גולת הכותרת היא לאו דווקא האתר, אלא שומר המסך המפחיד למדי, שסופר אחורנית את מספר השניות שנותרו לכם לחיות. יש כאלה שיקחו את זה ברצינות, ויש כאלה שלא.

http://www.deathclock.com

את שומר המסך תמצאו ב:

http://www.deathclock.com/deathclock.zip

Microangelo

הסמלים (אייקונים) שעל שולחן העבודה מכוערים? אין בעיה. בעזרת תוכנה חזקה ומשוכללת זו תוכלו ליצור כל סוג של סמל, כולל אנימציות למצביעי העכבר. עד היום נהנו בעלי מיקרוסופט פלוס באופן בלעדי מסמלים מיוחדים במקום אלה הקבועים במערכת, אך לא עוד. התוכנה הזו תשנה אפילו את סדרת הסמלים שחשבתם עד כה שהם ברירת מחדל, כמו צורת הספריות, וח הבקרה, ממשק תפריט ההתחלה ועוד. לאמנים, ולאנשים שרוצים להפיח חיים במסך המחשב.

http://www.impactsoft.com/muangelo/muangelo.html

Power Toys

סדרה די מוצלחת של יישומונים קטנים מבית מיקרוסופט. למה הם לא באים עם מערכת ההפעלה? התשובה: כי אפשר להסתדר בלעדיהם. היישומונים האלה מסוגלים לחסוך למשתמש זמן רב של ניסוי וטעייה מול המחשב. אם בא לכם לנסות ולשנות את רזולוציית המסך בלחיצת כפתור יחידה, להפוך את העכבר שלכם לבעל תבונה אנושית או סתם להתפנק ולנצל טוב יותר את משאבי המערכת – אתם מוזמנים להוריד את סדרת התוכנות, שלא דורשות אפילו התקנה מסודרת, רק הרצה אחת של היישום. באתר החברה תוכלו למצוא לא פחות מ־15 יישומים שונים. אפשר להוריד כל יישום בנפרד, או את כולם ביחד.

http://www.microsoft.com/windows95/info/powertoys.htm

Desktop Toys

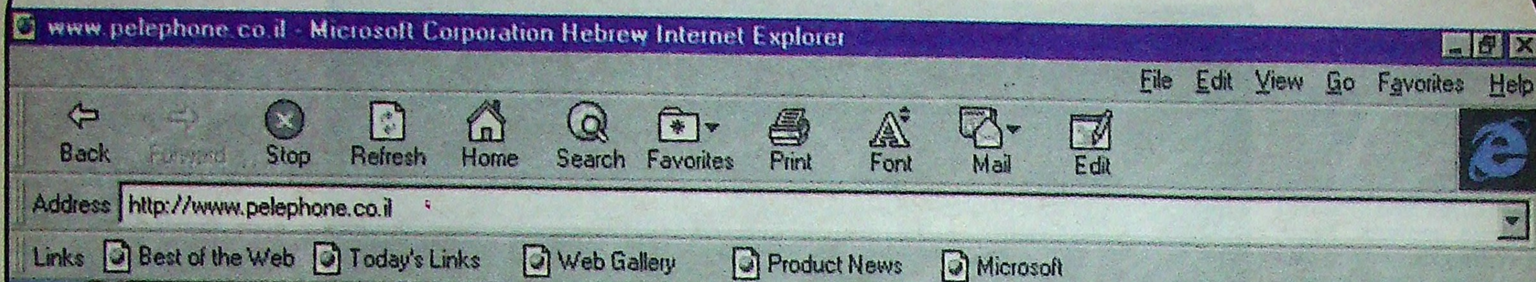
התוכנה הזאת היא הפתרון לכל אלה שאפשרות לכסח מישהו או משהו בלי לקבל אחריות על המעשה גורמת להם עונג מיוחד. כמובן שהגרסה המלאה הרבה יותר מלהיבה מגרסת הדמו המחולקת חינם באתר – אך בשעות הקשות, מי לא מוכן להסתפק במרעט? הדמו כולל את הפקיד החנון המצוי, שנראה בלתי מזיק בעליל, אך אם מגיחים להם לפתע פתאום מקלדת, מסך או כל אביזר משרדי אחר, הנ"ל נהפך לקראטיסט מאיים המסוגל לחסל ולפרק לגורמים כל מה שנמצא בקרבתו. מומלץ לשימוש לאחר יום עבודה ארוך או סתם לסובלים מנדודי שינה.

http://www.desktoptoys.com

WetTabs

ארגון הסימניות בנטסקייפ או באקפלורר יכול להיות מייגע, במיוחד לגולשים שמוצאים בכל יום לפחות כמה אתרים מעניינים ששווה לבקר בהם בהזדמנות אחרת, אבל כתובת האינטרנט לא ממש תגיד להם הרבה לאחר כמה גלישות. התוכנה באה לעזרתם של אלה הסובלים מחוסר הסדר בפנקס הכתובות, וביכולתה לשמש דפדפנים מסוגים שונים, דבר ייחודי בתקופת המלחמה החמה בין נטסקייפ למיקרוסופט.

http://www.swcp.com/products

www.pelephone.co.il

יש לך עוד דרך לדבר עם
פלא-פון. באינטרנט

באתר פלא־פון באינטרנט אתה יכול לקבל ים של מידע: רוצה לדעת איזה מבצע יש החודש? רוצה פירוט מדוייק על המכשירים השונים? רוצה לשמוע עוד על התקשורת האישית הנבונה? מעונין בכתובות וטלפונים של פלא־פון ברחבי הארץ? רוצה לברר איזה שירותי מערכת יכולים להקל עליך את החיים? תשובות לכל השאלות ועוד הרבה אחרות תמצא באתר הרענן, הצבעוני והמעניין של פלא־פון באינטרנט.

פלא=פון
כי אתה מס' 1

האשה הדיגיטלית

סיידי פלאנט, פילוסופית סייבר־פמיניסטית, פירסמה ספר חדש על אודות התרומה הנשית לטכנולוגיה. בראיון ל"קפטן אינטרנט" היא פורשת את משנתה

פלאנט. "גברים נוהמים, נשים משוחחות"

דפנה לוויינוביץ'

"התנוחה המיסיונרית, שבה אפשר לתקשר פנים אל פנים, זאת התנוחה שגברים מעדיפים, אבל היא לא בהכרח היעילה ביותר בימינו". סיידי פלאנט, פילוסופית וסייבר־פמיניסטית על פי הגדרתה, מדברת על תקשורת אלקטרונית, ובוחרת במתכוון בדרכי התנסחות פרובוקטיוויות. ספרה האחרון, "Zeros & Ones – נשים דיגיטליות והטכנו־תרבות החדשה", שיצא לאור בו בזמן באנגליה ובארה"ב, עמוס ציטטות מוויליאם גיבסון, סימון דה בובואר, מרשל מקלוהן, אדה ביירון, מרי שלי, מישל פוקו ואחרים.

פלאנט, 33, דוקטור לפילוסופיה ומייסדת המחלקה למחקר תרבות קיברנטית באוניברסיטת ווריק, אנגליה, התכוונה לכתוב מחקר על תרומתן של הנשים להתפתחות הטכנולוגיה והמחשוב, ומצאה את עצמה כותבת ספר, שהוא שילוב של מחקר היסטורי־סוציולוגי, אסופת פרוזה בזרם התודעה ומניפסט פמיניסטי מסוג חדש.

פלאנט אמנם סיימה דוקטורט בפילוסופיה וקיבלה מיד משרת הוראה מכובדת, אבל נושאי המחקר שלה מעולם לא היו מסורתיים. היא הרצתה באוניברסיטת בירמינגהם ואחר כך באוניברסיטה של מנצ'סטר, על סמים, תרבות הווידאו והטכנולוגיה החדשה. את המונח "סייבר־פמיניזם" היא הגתה לאחר שלא מצאה דרך יעילה לתאר את המציאות כפי שהיא רואה אותה: בעיניה נשים אינן הקורבנות של ההתפתחות הטכנולוגית, ובניגוד למה שמקובל לחשוב, הן לא סובלות מפחד בסיסי עמוק מפני מחשבים.

"נשים", אומרת פלאנט, "הן המרוויחות העיקריות מהשינויים התרבותיים הגדולים שמתרחשים בתקופתנו. הגברים מודעים לכך יותר מאיתנו, וזאת הסיבה שהם כל כך חוששים מנשים דיגיטליות".

"סייבר־פמיניזם", מסבירה פלאנט, "הוא מונח שמתאר את מה שקורה במציאות. בניגוד לתיאוריות פמיניסטיות אורתודוקסיות שהן במידה רבה טכנופוביות, בפועל, רוב העבודות המעניינות בתחום המחשבים, באינטרנט, באמנות ובכל מדיה חדשה, נעשות תמיד על ידי נשים. הן אלה שמשפיעות על התקופה הנוכחית. אנחנו נמצאים בתקופה נשית מאוד. מחקרים מוכיחים שיש אפילו ירידה גדולה ברמת הפוריות של הזכרים".

האשה במכונה

פלאנט יצאה לדרכה המחקרית "מתוך כוונה לתקן את התפישה המעוותת שאומרת שמחשבים ומכשירים זה עניין לגברים, ושלנשים אין גישה לצעצועים כאלה מטבען. רציתי לכתוב מחדש את ההיסטוריה של הטכנולוגיה והמחשבים, כי היה ברור לי שלנשים לא רק היה חלק גדול בהתפתחות הזו, אלא שמאז ומתמיד היתה אינטימיות גדולה בינן לבין מכונות. רוב הנשים היוצרות רחוקות מאוד מלהיות טכנופוביות. הן משתמשות בכל מדיה חדשה בהתלהבות רבה, ומאחר שהן עושות את זה בדרכים שונות לגמרי מהגברים, כל המושגים הבסיסיים של התרבות שלנו הולכים ומשתנים. תמיד היה לנשים דימוי של אמא אדמה, משהו שמחובר לקרקע מצד אחד, ומצד שני היה הזוהר, המסתורין. כל זה מתחבר נהדר באינטרנט, זה משתלב באופן טבעי במציאות וירטואלית".

פלאנט החלה לחפש הוכחות היסטוריות לקשר שבין נשים למכונות. "אם חושבים על זה, רואים שמאז ומתמיד לנשים היתה קרבה גדולה למכונות, וכמו מכונות הן ידעו לתקשר ביניהן בשפות קוד. נשים נוצלו באופן דומה לאופן שבו נוצלו מכונות; הן היו שם כדי לפעול להשגת מטרות שנקבעו על ידי גברים, לשרת ולהזין את הצרכים של גברים. נשים תפעלו מכונות: מרכזיות טלפון, נול תעשייתי, מקלדות של מחשב, מכונות כתיבה. גברים ניהלו וארגנו, אבל מאחר שכל המושגים של התרבות שלנו משתנים בזכות השינויים הטכנולוגיים, ככל שהמכונות נעשו חכמות ועצמאיות יותר, כך גם הנשים יכולות להיות משוחררות ועצמאיות יותר".

אבל עדיין גברים מחזיקים בעמדות הכוח.

"כן, אבל אנחנו בעיצומו של תהליך שבו כל התפישות שלנו משתנות. כוח, שליטה, ניהול, ארגון – כל אלה מקבלים משמעות אחרת בעולם שבו יש אינטרנט, גישה חופשית למידע ואפשרויות מדהימות לתקשורת עם כל העולם במהירות שיא ובלי מאמץ. המושגים המקובלים של כוח והשפעה משתנים".

משתנים באיזה מובן?

"למשל, תחושה ברורה של זהות עצמית וכיוון דרך, לא מובילים לשום מקום בסייברספייס".

ולמה זה נותן יתרון דווקא לנשים?

"כי נשים מסתגלות מהר יותר וטוב יותר לשינויים. זאת כנראה יכולת שנאלצנו לפתח כדי לשרוד. צורת החשיבה הגברית מגיבה פחות טוב לשינויים, ובמציאות הנוכחית מי שלא יצליח להשתנות לא ישרוד. אני רוצה להדגיש שכל התהליך הזה קורה מעצמו, ולא בזכות הפוליטיקה הפמיניסטית. נכון שלתנועות הפמיניסטיות היה תפקיד חשוב בקידום מעמד הנשים, אבל מה שקורה היום הוא תהליך תרבותי טבעי עמוק, שלא היה מתרחש סתם ככה מתוך מערכת של רעיונות".

> **"נשים מכל העולם מאבדות את הסבלנות ורוצות לטלטל את הסדר הישן, הגברי, ואת החלוקה המחשבתית שמפרידה בין מה שטבעי לבין מכונות"**

וגברים פוחדים מזה?

"התשתית החברתית הקודמת נתנה יתרון ברור לגברים. מצחיק לחשוב שההתקדמות הטכנולוגית, מחשבים וקיברנטיקה נולדו במקור כדי לשמור על התשתית הישנה, על המוסדות והארגונים הקיימים, אבל בעצם שינו את מאזן הכוחות ואיפשרו לנשים לטלטל את המציאות החברתית ולהתפתח. נשים, ממש כמו מכונות, כבר לא עובדות בשביל גברים אלא בשביל מטרות משל עצמן. שומעים יותר את הנשים, רואים אותן, הן משפיעות יותר ויש ירידה מתמדת בכוח של גברים".

את אופטימית.

"במידה מסוימת האופטימיות שלי היא אופטימיות טקטית. מאוד חשוב לי שלא להתבכיין, ולא לקטר ולא לצייר את הנשים כקורבנות. אני בעד גישה אקטיווית, אם כי אני לא רואה טעם להטיף לסייבר־פמיניזם. ברור שחשוב לי לעודד נשים לנצל את כל מה שיש למחשבים ולטכנולוגיה להציע להן, ברמה הפרגמטית, אבל אני לא רוצה ליצור רגשות אשם אצל מי שעדיין לא מצליחה להשתלב בזה לגמרי. הדברים קורים גם ככה, בלי איזו תנועה מאורגנת, פשוט משום שהתנאים החברתיים והכלכליים בשלים לכך. נשים מכל העולם מאבדות את הסבלנות ורוצות לטלטל את הסדר הישן, הגברי, ואת החלוקה המחשבתית שמפרידה בין מה שטבעי לבין מכונות".

נשים בתנועה

ב־Zeros & Ones פלאנט משייטת לאורך יותר ממאה שנים של מעורבות נשים עמוקה במחקר ופיתוח מתמטיים, המצאות טכנולוגיות, ספרות, מדע ומדע בדיוני. הגיבורות שלה הן נשים מפורסמות, נשים אנונימיות ודמויות ספרותיות שנכתבו על ידי נשים וגברים כאחד. בעזרת כל אלה היא מנסה לצייר תמונה, שלפיה הנשים הן למעשה הגיבורות האמיתיות, גם אם אלמוניות, של המהפכה הדיגיטלית. פלאנט: "היה לי חשוב לכתוב כדי להחזיר לנשים את הביטחון שלהן ביכולות האלה. אנחנו בכלל לא יודעות עד כמה נשים היו אלה שעשו את הצעדים החשובים בכל המחקרים, בכל ההתפתחויות, בכל החידושים".

פלאנט חושבת על האינטרנט כעל שדה קרב, שבו כוחות שונים מנסים לקבוע מה תהיה הצורה החדשה של הכוח: מדינות ומוסדות מצד אחד מנסים לצנזר, לשלוט, להכתיב. מנגד נמצאות ההתארגנויות העצמאיות, שנשים תופסות בהן עמדות מפתח. אחד הדיונים המעניינים שלה עוסק בדרכים השונות שבהן מנצלים נשים וגברים את האופציות החדשות לתקשורת.

"היסטורית, נשים היו מוגבלות פיסית, לא יכלו לנוע בחופשיות ונאלצו לשכלל את כתיבת המכתבים ולנצל כל דרך התקשרות אחרת שעמדה לרשותן. זאת ממש קלישאה, אבל הן הרי משתמשות בטלפון הרבה יותר מגברים. גברים נוהמים בטלפון, נשים משוחחות, הן אפילו מדברות זו עם זו על זה שהן מדברות בטלפון. הדואר האלקטרוני הרחיב את האפשרות לתקשר עם כל העולם מיד ובקלות. לאחר שנים שבהן שלטו רעיונות חברתיים גבריים, נשים ששוכנעו לפתח ניכור גדול כלפי מחשבים מגלות פתאום כמה זה קל ויעיל, מתמכרות, והופכות להיות מעורבות בעשייה ממוחשבת הרבה יותר מגברים. הם לא מתרגשים מזה כמונו, כי זה 50 שנה הם רגילים לנסוע בעולם ולעשות עסקים.

"המדיה הדיגיטלית יצרה פתיחות וערערה את החשיבה החד־ממדית. באינטרנט אין יותר בלעדיות וחד־פעמיות שהם מושגים שתמיד עבדו לרעת הנשים. פתאום חשוב לשתף פעולה, וזה נשי מאוד, הטריטוריאליות והבלעדיות הם מושגים גבריים מאוד. האינטרנט יצר את ההבנה שלכל אחד יש משהו לתרום, ולכל אחד יש ידע או זווית ראייה ומשהו לחלוק עם אחרים. אין יותר משמעות למעמד, לסמכות. כל אחד יכול להשמיע את קולו גם אם הוא לא טיפס בסולם ההיירכיה המקובלת ואין לו קו ישיר לאלוהים. זה פותח לנשים דלתות שמעולם לא נפתחו קודם לכן".

אז העתיד יהיה טוב יותר?

"זאת שאלה לגמרי לא נכונה. אני רק יכולה לומר שהמגמה העכשווית לעבר הפתיחות, הנגישות והפלורליזם המחשבתי היא טובה, כמו שכל מה שמפריע לטוטליטאריות להתפתח הוא טוב".

פלאנט, אורחת פופולארית בתוכניות טלוויזיה ורדיו באנגליה, עזבה השנה את ההוראה לטובת כתיבה ובימים אלה היא מסיימת כתיבת ספר נוסף העוקב אחר ההתפתחות ההיסטורית, כלכלית, חברתית ואמנותית של השימוש בסמים.

"Zeros & Ones" יצא בבריטניה בהוצאת Forth Estate, ובארה"ב בהוצאת Doubleday.

סליחה, לא נפגשנו כבר במעמד הר סיני?

אירועי ה"שבוע היהודי באינטרנט" - הכינוס היהודי הגדול ביותר מאז מתן תורה - בעיצומם. זה הזמן להצטרף

דרור פויר

המארגנים מבטיחים אותו מספר כמו ביציאת מצרים – 600 אלף איש. כולם אמורים להיות נוכחים ב"שבוע היהודי באינטרנט" שמתקיים במחשב הקרוב לחדר מגוריכם החל מלפני יומיים ועד לסוף השבוע.

לא מדובר באירוע כבד, כמו שיהודים יכולים לעשות – מדובר בקרנבל: של אירועים חיים, תחנות רדיו, צ'טים עם מפורסמים, ערבים עם מספרי סיפורים, מתכונים, היכרויות לרווקים, משחקים לילדים, תחרות לאתרים ותוכנות יהודיות, תפילות משרתפות (כמו הבדלה בשידור חי מהכותל המערבי ותפילה לשלום מדינת ישראל) ועוד. כ־700 אתרים מ־37 מדינות נרשמו, הישג מכובד לכל אירוע בכל קנה מידה.

האירוע, הראשון מסוגו, יפגיש בין זרמים וינסה לתת תמונת מצב של העולם היהודי כיום. לדברי המארגנים – מרטין קמינר, יוסף אברמוביץ' ועליזה שוורץ – העולם היהודי מחובר חזק לאינטרנט. 85% מבתי האב היהודיים בארה"ב מחוברים לרשת, 250 בתי ספר יהודיים ברחבי העולם מחוברים לרשת, אחוז היהודים באינטרנט גדול מאוד יחסית לשיעורם באוכלוסייה, ויותר מ־5,000 אתרים יהודיים קיימים באינטרנט. אפשר למצוא שם מנועי חיפוש, קבוצות דיון מיוחדות וכל מה שיש לרשת להציע.

"הדבר שמחזיק אותנו יחד", מכריזה סיסמת המפגש, "חזק הרבה יותר ממה שמפריד אותנו". לא בטוח שזה נכון, אבל עובדה היא שבכינוס הווירטואלי יישבו זה לצד זה נציגי זרמים שלא היו מוכנים לשהות באותו חדר בעולם האמיתי.

הרוח החיה מאחורי הכינוס הוא מרטין קמינר, 31, מניו יורק, עובד בחברת תוכנה ויוצר גם לומדות יהודיות. "הכל נולד בצורה שהיא מאוד טבעית לאינטרנט. בשנה שעברה, בכינוס שהתקיים במסצ'וסטס ועסק באינטרנט יהודי. נפגשנו שם, האנשים

מ־AOL, האנשים מ'ירושלים הווירטואלית', מ־JCN ומכל מיני אתרים יהודיים ואמרנו שבתוך לא הרבה זמן, הרשת תתפוס מקום של כבוד בחיים היהודיים".

למה?

"יהודים חיים בכל העולם ומתעסקים באותם נושאים, פחות או יותר. תמיד זה היה ככה. בעבר הרחוק זה היה בשיטה של שו"ת (שאלות ותשובות), שרבנים ענו לשואלים והתכתבו ביניהם – תמיד היתה תקשורת בין היהודים בעולם ועכשיו, עם האינטרנט, זה הרבה יותר פשוט. מה גם שהצורה בה יהודים וישראלים אימצו את הרשת, זה בוודאי אומר משהו".

"בכל מקרה, חשבנו שאם נמשוך תשומת לב לחיים היהודיים באינטרנט, אנשים יתחילו לשים לזה לב. אבל בשביל זה, אמרנו, צריך אירוע גדול, כך נולד השבוע הזה. אנחנו נהפוך את עם הספר לעם הרשת. שים לב שהצלחנו לכנס יחד אנשים שבעולם האמיתי אפילו לא מדברים".

ואתה חושב שזה סימן למשהו?

"יכול להיות שזו התחלה של משהו".

יהיה לזה המשך?

"לא ברור. נראה כמה אנשים יבואו ואיך זה יהיה. אני מאמין שיהיה נפלא, אבל זה מסתורין גדול".

הגולשים הישראלים אולי יעדיפו להיכנס לכל האירוע דרך "ירושלים הווירטואלית". שם יחכו להם עוד צ'טים, סיורים היסטוריים בירושלים (וירטואליים, בטח וירטואליים), חידת אוצר – פרס ראשון: כרטיס טיסה לניו יורק – גרסה חדשה של האתר בצרפתית ועוד שלל הפתעות.

השבוע היהודי:
http://www.jww.org
ירושלים הווירטואלית:
http://www.virtual.co.il

כתבו עליו באינטרנט

המעמד של הרשת מתחזק גם בקרב עורכי עיתונים. כאן כנראה תקראו את הסקופ הגדול הבא

ניו יורק טיימס

החודש האחרון היה במובן מסוים קפיצת מדרגה לעיתונות האלקטרונית ולתפקיד של האינטרנט במערך הכרחות של מקורות המידע. הפריצה הגדולה היתה כמובן הפרסום הראשון של פרשת לוינסקי, ראשית ב־"Drudge Report" – אתר שבימים כתיקונם אינו זוכה למעמד רם – אבל מספק, מתברר, את הסחורה, ואחר כך באתרים נרפים, שעודכנו באופן שוטף ונמצאו מהימנים יותר מעיתונים מודפסים, שנאלצו פעמים במהלך הפרשה לחזור בהם מפרסומים מביכים – שחור על גבי לבן – שהתבררו כעבור יום כלא יותר מברווזים. שבועיים אחר כך נאלצה האקדמיה לסרטים בהוליווד להתמודד עם התכתיבים החדשותיים של הרשת. באינטרנט לא חיכו לפרסום הרשמי של רשימת המועמדים לפרסי האוסקר לשנת 98', ובאתר של הסרט "טיטאניק" פורסמה הרשימה מיד עם הדלפתה. העיתונים שזהו לחם חוקם – כמו "הלוס אנג'לס טיימס" ו"הסן־פרנסיסקו כרוניקל" – לא התבלבלו, והקדימו את המהדורה האלקטרונית שלהם. לא כל מה שאפשר ברשת, אפשר גם בדפוס.

אבל שני האירועים האלה הם חלק ממגמה רחבה יותר. מחקר שפורסם ביום חמישי בניו יורק מצביע על התחזקות ברורה של תחום החדשות ברשת. ההתחזקות נעה בשני הכיוונים: עיתונאים עושים שימוש גובר והולך ברשת כמקור לרעיונות, עובדות ומידע על נושאים שבחדשות; ואתרי חדשות מפרסמים בקביעות סיפורים ברשת לפני שאלה רואים אור בדפוס או מגיעים לחדשות בטלוויזיה.

הרושם המרכזי של המחקר, שבוצע בבית הספר לעיתונות של אוניברסיטת קולומביה, הוא שהאינטרנט הופך לחלק בלתי נפרד מתרבות ייצור החדשות בעולם המערבי. "לטכנולוגיה יש תחרות גוברת והולכת. כבר אי אפשר לשלוט במדיה באמצעות בעלות על אמצעי הוצאה לאור וערוצי טלוויזיה. לכל מי שרוצה לפרסם יש אמצעי זול, מיידי וגלובאלי, שהוא יכול לשלוט בו מחדר השינה שלו", הסביר פרופסור סטיוון רוס, שעמד בראש המחקר, את הממצאים.

המחקר העלה עוד, כי הבחירה הראשונה של עיתונאים בעת חיפש חומר היא פנייה למקורות – אנשים שיכולים לסייע בפיתוח הסיפור. הבחירה השנייה היא פנייה לרשת. ובמקרים שהתחקיר מתבצע שלא בשעות העבודה, כשלא ניתן ליצור קשר עם המקורות, האינטרנט הוא הבחירה הראשונה.

עיתונאים גולשים ברשת במשך פרקי זמן ממושכים יותר ויותר, כדי לתור אחר רעיונות לכתבות. 9% מהעיתונאים אמרו שאינטרנט, דואר אלקטרוני וקבוצות דיון הם המקורות הראשונים שלהם לרעיונות. אותו אחוז של עיתונאים דירגו את סוכנויות הידיעות המסורתיות כמקור ראשון לסיפוריהם.

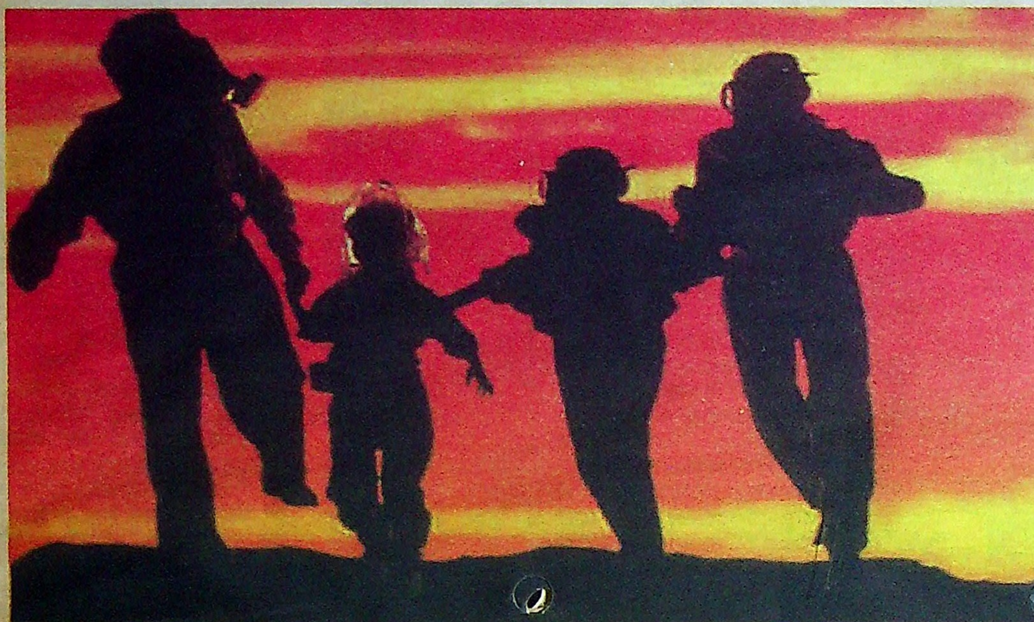
כמעט מחצית מהנשאלים דיווחו שהם או חברי המערכת שלהם גולשים ברשת מדי יום ביומו. בשנה שעברה דיווחו כך 33% מהנשאלים, לפני שנתיים – 23%, ולפני שלוש – רק 16%.

גם הנתח של חומר מקורי המפורסם ברשת גדל. השנה העידו 20% מעורכי המהדורות האלקטרוניות כי חומר מקורי מהווה לפחות 50% מהחומר המתפרסם באתריהם. בשנה שעברה עמד נתון זה על 7%.

במחקר השתתפו 6,000 עורכים של עיתונים, מגזינים ומהדורות חדשות בארה"ב. רוס הצביע על כך, שרבות ממחלקות החדשות מנהלות כיום מערכים משותפים למהדורות הרגילות והאלקטרוניות שלהם. הוא הוסיף: "יש לנו עכשיו ראיה בלתי ניתנת לערעור לגבי עוצמתו של מדיום החדשות און־ליין. להתייחס בביטול לדור החדש של העיתונאים בסייברספייס ולקהילה המקוונת שהם מעדיפים זה לא רק רע לעסקים, זה גם לא מקצועי וגובל ברשלנות".

ידיעת הגולשים

אתר הקפטן: http://www.haaretz.co.il/captain

מתוך האתר של חברת שלון תעשיות כימיקליות בע"מ http://www.doryanet.co.il/shalon

נשק כימי וביולוגי

מה עושים

Outbreak הוא שירות מקוון חדש למידע בענייני מחלות שעל הפרק, שחבר לפרומד – פרויקט של איחוד המרענים האמריקאים, ויש בו שפע מידע על נשק כימי וביולוגי. אזהרות, תסמינים, הוראות לעזרה ראשונה וטיפול במחלות כמו גחלת (אנתרקס) ודבר, ובפגיעות של גז עצבים, גז ציאניד, רעלן בוטולינל ועוד, דרכים לנטרול וטיהור השטח ופירוט התרכובות שבהן יש לשטוף כל דבר שבא במגע עם החיידקים/נבגים/גזים הללו. ההסברים קצרים ומונחים רפואיים מופיעים בהייפרטקסט. אתר עדכני מאוד שבו גם עמודי חדשות, כולל העלייה בעקומת מכירות הניילונים בישראל.

http://www.outbreak.org/cgi–unreg/dynaserve.exe/cb/index.html

באתר של משרד ההגנה האמריקאי והמרכז למידע טכני בארה"ב מוסברת התוכנית לחיסון צבא ארה"ב נגד גחלת. החיסון הזה נמצא בשימוש צבא ארה"ב כבר משנות ה־70 (וברשימת השאלות הקבועות שואלים מדוע נדרשו שלוש שנים כדי להכין את התוכנית לחיסון כל החיילים), וכבר ידוע כי הוא גורם לפחות תופעות לוואי מחיסון נגד שפעת, אם כי עדיין לא נבדק בתנאים של שימוש בכמויות גדולות, ונקווה כי לא ייבדק לעולם. כולל שפע קישורים לאתרים בנושא מלחמת המפרץ.

http://www.defenselink.mil/topstory

עורף או לא עורף, על ענייני צבא מדברים בקיצורים. מי שעדיין לא יודע ממ"ד, ממ"ק וממ"ט מה הם, בעצם לא יודע מהי תפישת המיגון של פיקוד העורף. זו מוסברת באתר הפיקוד, לצד תשובות לשאלות נפוצות בנושא אירוע ביולוגי, מספרי טלפון חשובים, הסברים כיצד יש לחבוש את המסכה ועוד.

http://www.idf.il/hebrew/Units/Homefrnt/main.htm

היסטוריה והיסטריה

לסטודנטים במחלקה לכימיה באוניברס־טת קל־פולי, קליפורניה, יש אתר לא מי יודע מה מעודכן, אבל מציע כלים בסיסיים להתמצאות, כגון מדוע מכונה הנשק הביולוגי "פצצת אטום לעניים", וסקירה היסטורית של שימוש בנשק כימי או ביולוגי, שהפרק הראשון שלה נכתב בימי הרומאים. המאה ה־20 מראה להם לאן אפשר לקחת את הרעיון הזה. יש פרק למלחמת העולם השנייה, מלחמת וייטנאם, מלחמת המפרץ ועוד. אין עצות מעשיות, אבל יש שפע קישורים לאתרים אחרים, כולל אתרים של ארגונים הפועלים למען פירוק נשק אטומי ושאר הנשקים הלא־קונוונציונאליים, ולהבדיל, אתר המציע חומרים להכנת נשק כימי.

http://www.calpoly.edu/~drjones/chemwarf.html

נשף מסכות

לא קשה לנחש מי מסתתר מאחורי המסכות (גז כמובן) באתר הזה. פצצות, כמובן. כמה דוגמניות־על ממשיכות לסחוב את מראה המיליון דולר גם אחרי פוטומונטאז' לא עדין במיוחד. משחק חביב לחדר האטום, כולל בונוס מיוחד – דוגמנית/זמרת/שחקנית שאפילו יוצר האתר לא יודע מיהי.

http://www.geocities.com/TimesSquare/Alley/8207

בכלל, יש אנשים שמסכות גז עושות להם את זה. אוסף תמונות של מסכות, כולל דפי הסברים (בשוודית) להתקנת המסכה כראוי.

http://home1.swipnet.se/~w–18774/gazbild/index.htm

סראם־אר־מטר מודד את מצב הרוח בישראל. אפשרויות הבחירה הן: רגוע, מוטרד, עצבני והיסטרי. ביום שבו ביקרנו את סראם־אר־מטר, באתר של ירושלים הווירטואלית, האומה היתה רגועה. לא שיש לסמוך עליו, אבל קצת אופטימיות לא תזיק.

http://www.virtual.co.il/city_services/news/

אתרים חדשים

לקראת פורים – תחרות עיוות פרצופים באתר "קולקיד". ילדים עד גיל 13 מוזמנים לעוות בעזרת תוכנה גרפית פרצוף לפי בחירתם, ברוח החג. הנחיות באתר:

http://www.coolkid.co.il

האתר הרשמי של להקת הקראנבריס עלה לרשת, משום מה, רק עכשיו, והאמת היא שלא היה שווה לחכות. יש בו את כל הדברים הבנאליים שאפשר לצפות להם, כמו תמונות, ביוגרפיות של החברים, וחדשות מסיבוב ההופעות, אבל אם אתם רוצים לשמוע את השירים – תאלצו ללכת לחנות ולקנות את הדיסק. על תוכנת ריל־אודיו עוד לא שמעו שם. ובמשבצת של "צרו קשר" לא מופיעה כתובת אלקטרונית, אלא, כמו בימים ההם, כתובת דואר רגילה.

http://www.cranberries.ie

מי ששוקל לקנות מודם 56 ותוהה באיזה שלב נמצאת מלחמת הסטנדרטים בין החברות המובילות, מוזמן להיכנס לאתר הבא, שמביא את כל ההסברים והעדכונים:

http://www.56kstandard.com

מגפת השפעת שהפילה השנה למשכב חזקים וטובים היא כאין וכאפס לעומת המגפה שתקפה את ארה"ב בשנת 1918, והרגה אלפים בבוסטון, פילדלפיה וסן פרנסיסקו. באתר הלימודי של PBS אפשר לקרוא על המגפה ועל הגורמים לה, ולהתלבט בשאלה האם זה יכול לקרות בשנית. לבריאות.

http://www.pbs.org/wgbh/pages/amex/influenza

"זום" הוא שמו של אתר חדש – ובקרוב גם תוכנית טלוויזיה לילדים שתופק על ידי PBS, שאחראית בין היתר לקלאסיקות כמו רחוב סומסום. בינתיים, עד לתחילת השידורים, עסוק האתר החדש באיסוף חומר הנוגע לכל מה שמעניין ילדים, ושגם אפשר ללמוד ממנו: פעולות יצירה ומדע שאפשר לעשות בבית, שירים וסיפורים שאפשר להמציא, מחזות שאפשר לכתוב לפי סיטואציה נתונה, משחקי מחשבה ומשחקי פעולה, ועוד דברים מהסוג הזה שלא מערבים משחקים בשווי עשרות דולרים או טכנולוגיות שיכולות לשמש גם לשיגור לווינים לחלל. אפשר לתרום רעיונות משלכם, ואפשר פשוט להיכנס ולגלות הרבה דברים שאפשר לעשות מבלון, צבעי גואש ושלושה מזלגות.

http://www.pbs.org/wgbh/zoom/home2.html

אתר השבוע

אתר השבוע הנוכחי הוא מה שנהוג לכנות במערכת הקפטן "צווארון כחול". בייסהיט הוא לא אתר כוכב: הוא לא ישכיב אתכם מצחוק, לא ילמד אתכם שפות חדשות או יראה לכם גלקסיות רחוקות. מצד שני, בייסהיט הוא פועל חרוץ ונאמן, הוא מציע את המבחר של הרשת במגוון תחומים, מתנ"ך ועד מתכונים, מבורסה ועד מוסיקה וכמובן, קישורים למנועי החיפוש הגדולים.

אין בו צ'טים, דואר חינם או גרפיקות משוגעות, אבל יש בו הרבה השקעה. בייסהיט רוצה להיות עמוד הפתיחה שלכם. שווה לתת לו צ'אנס.

http://www.basehit.com

המצעד

עשרת האתרים בנושא יין, בירה ואלכוהול, שהיו הפופולאריים ביותר בשבוע השני של פברואר:

- http://www.winespectator.com
- http://www.budweiser.com
- http://www.virtualvin.com
- http://www.whiskyshop.com
- http://www.winetel-italy.com
- http://www.grand-marnier.com
- http://www.molson.com
- http://www.winebarrel.com
- http://hbb.com
- http://www.terroirs-b.com

מתוך http://www.web21.com

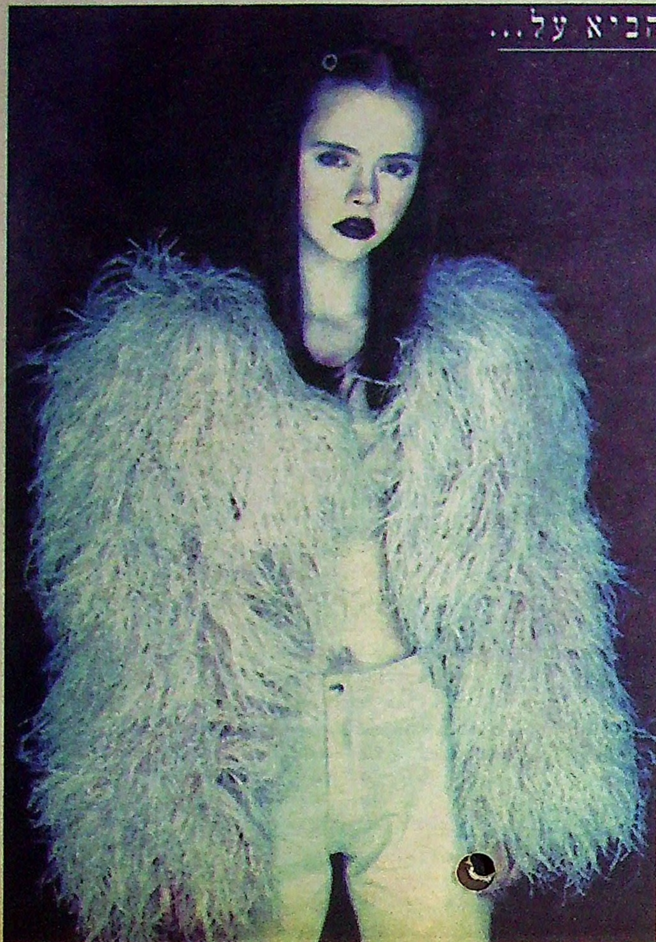
המילון

אווטאר (Avatar) במשחקים העושים שימוש בתלת־ממד, או בצ'טים תלת־ממדיים ברשת, האווטאר היא הדמות המייצגת אותך, המשתמש. בחלק מאתרי הצ'ט הגדולים, כמו "הארמון", האווטאר יכול להיות כל דמות שהיא, החל משפן ועד דרקון. המונח בא מדת ההינדו, שם האווטאר הוא גלגול של האל לבני האדם, ומכאן: רמז לקיום נאצל יותר.

סייברפאנק סייברפאנק היא האמונה כי מיעוט של אינדיווידואלים בעלי יכולות טכנולוגיות גבוהות יכול למנוע מהממסד להשתמש בטכנולוגיה כדי לשלוט על אנשים. המונח נהגה לראשונה ב־1980 על ידי סופר המדע הבדיוני ברוס בטק. גרדנר דוזואה, עורך מגזין מדע בדיוני, הוא הראשון שהשתמש במונח כדי לתאר תנועה ספרותית, שגיבוריה הם ויליאם גיבסון, ניל סטפנסון ואחרים.

תראו מה שהעכבר הביא על...

כריסטינה ריצ'י

אחרי חצי דקה כריסטינה ריצ'י מוזכרת לא פחות מ־40,924 פעם ברשת האינטרנט, לפי מנוע החיפוש "אלטה ויסטה". יש לה כמה עשרות אתרים המיוחדים אך ורק לה, וקבוצת דיון פעילה שרנה במעלותיה על בסיס יומי. לא רע יחסית לבחורה שהחודש חגגה את יום הולדתה ה־17.

אחרי דקה כריסטינה ריצ'י נולדה ב־12 בפברואר 1980 לאב עורך דין ולאם דוגמנית־עבר, בסנטה מוניקה, קליפורניה, ארה"ב. בגיל שש עברה עם הוריה ושלושת אחיה לניו יורק, ומאז היא חיה חיים שלווים ומלאי אושר באחד מגורדי השחקים של מנהטן. רשמית היא מתנשאת לגובה של לא פחות מ־1.62 מטר, אולם הנושא עדיין נתון לוויכוח ער ברשת, בעיקר בגלל שהיא טרם סיימה את גיל ההתבגרות.

את הפריצה הקולנועית שלה עשתה בהיותה בת 10 בלבד בקומדיה החיננית "בתולות הים", שבה שיחקה את בתה הקטנה של שר לצד כוכבת לא פחות גדולה – ווינונה ריידר. בנוסף הופיעה בקליפ הנושא של הסרט, שהפך ללהיט היסטרי בכל המצעדים החשובים בעולם: "שיר השופ־שופ". בלי ספק התחלה נאה.

אחרי חמש דקות במשך שבע השנים שעברו שיחקה ריצ'י ב־12 סרטים, בין היתר בשוברי הקופות "משפחת אדאמס" ו"קספר". בשאר הזמן היא לומדת בבית ספר פרטי במנהטן. היא אוהבת לשחות, לשמוע מוסיקה (רד הוט צ'ילי פפרס הם הלהקה החביבה עליה), לבלות עם חברים, ובמיוחד עם שר – עמה שמרה על קשרים הדוקים במיוחד לאחר גירושי הוריה.

אחרי רבע שעה למרות מעמדה המובטח בהוליווד, ריצ'י לא הצליחה לקבל תפקידים בסרטים "פארק היורה", "ראיון עם ערפד", "נשים קטנות" ו"טיטאניק". חלום חייה הוא לשחק תפקיד של רוצחת פסיכופתית, מכיוון, לדבריה, שבניגוד לחיים האמיתיים, בעולם הקולנוע היא יכולה לעשות כל מה שהיא רק תחפוץ, תוך כדי התנסות בדבר האמיתי (כמעט).

על עצמה היא אומרת: "אני לא נראית מושלם ולא תמיד אומרת את הדברים הנכונים. אולי אני קצת שונה, אבל לא מיוחדת. אם נראה שאנשים מכירים אותי בגלל מה שהם רואים על המסך – זו טעות. אני יודעת שאני נראית צעירה מכפי גילי, אבל עם איפור מתאים בלי ספק אפשר להזקין אותי. מה שבטוח, אני מרגישה הרבה יותר מבוגרת ממה שאני".

- http://www.christinaricci.co.uk
- http://www.christinaricci.net
- http://www.geocities.com/Hollywood/Lot/5575/ricci.html
- http://absolute.simplenet.com/celebs/christina/index2.html
- http://www.netw.com/~aro/ricci.htm
- http://www.schitzo.com/ricci

שלישי 24.2

10:00 ועד ליום שישי בצהרים, מהדורה מיוחדת של שעשועון האינטרנט "אתם לא מכירים את ג'ק" לכבוד השבוע היהודי ברשת

http://www.bezerk.com

16:00 "בית המשפט", שידור ישיר של תוכנית הטלוויזיה "The People's Court" בהגשתו של אד קוץ'. ניתן להצביע ולשוחח על המשפט

http://www.peoplescourt.com/bindev

20:00. "היטמן", תקליטן האינטרנט, ממליץ על אתרים. רבע שעה, ריל אודיו ונטשואו

http://www.grit.net/hitman.html

רביעי 25.2

03:00. טקס הגראמי ה־40 בשידור חי

http://www.grammy.com

03:30. צ'ט עם דורי גולד. מאירועי השבוע היהודי ברשת

http://www.virtual.co.il

חמישי 26.6

21:00. שעה של סיור וירטואלי בכותל המערבי. מאירועי השבוע היהודי ברשת

http://www.virtualjerusalem.com

22:00. אירועי היום: פרשנויות, צ'טים וסקרים באתר של סי־אן־אן

http://www.cnn.com/CNN/Programs/TalkBack/index.html

ששי 27.2

10:30. פתיחת תערוכת המכוניות השנתית במלבורן

http://www.NetTV.net.au/index.html

18:00. "חמישים לחמישים" – ברכות למדינת ישראל. במלאת לה 50 שנה, מוזמנים יהודים בני 50 לספר חוויות. פרסים מובטחים

http://virtualjerusalem.com/israel50

שבת 28.2

11:30. מצעד ההומואים והלסביות, שידור ישיר מפסטיבל "מארדי־גרא"

http://netcast.citysearch.com.au

15:05. שידור ישיר של "שירים ושערים" דרך ריל אודיו וצ'ט עצבני באתר של ערוץ הספורט

http://www.netvision.net.il/sportschannel

ראשון 1.3

13:00 תוכנית הרדיו של הווארד סטרן

http://www.radio.audionet.com/radio/alternative/WQBK

21:00. "אינטרבט", תוכנית האינטרנט של רשת ב'

http://bet.netvision.net.il

שני 2.3

12:30. תוכנית הרדיו של קווין קונר – מוסיקה אלטרנטיווית

http://www.radio.audionet.com/radio/adult_album_alternative/KGSR

16:00. תוכנית הרדיו של news.com. מחשבים, אינטרנט ועסקים.

http://www.news.com/Radio

בהכנת המדור השתתפו עידו דב ומיכל רווח

עכשיו אתם יכולים **לבחור** את המיקום **הטוב ביותר.**

עם קומפאק אתם מבטיחים לעצמכם נוחות רבת ערך במחיר סביר. המחשב האישי Compaq DeskPro מגדיר מחדש את המושג 'ערך', תוך שהוא מבטיח החלטה כלכלית שקולה ומבוססת. Compaq Desk נותן לכם ערך גבוה ללא תקדים ע"י שילוב אופטימלי של החידושים האחרונים בטכנולוגיית MMX עם מערכת ניהוליות נבונה (Intelligent Manageability) מתקדמת.

הטכנולוגיות העדכניות ביותר בתחומי מעבד, זכרון וגרפיקה נמצאות עכשיו בהישג ידכם, עם האמינות המוכחת של קומפאק והאינטגרציה הקלה לסביבת העבודה. הוסיפו לכך את עלות הבעלות הנמוכה, ויש לכם כל הדברים הנחוצים העושים את DeskPro למחשב ה- PC הנפוץ ביותר בעולם.

Compaq DeskPro. הבחירה ממש קלה.

תחשבו על כך...

COMPAQ DESKPRO

COMPAQ

ממחשבים את העולם

מחשבים שולחניים של קומפאק - להשיג אצל המשווקים המורשים

www.compaq.co.il